Migratie in cijfers en in rechten

2021 | Katern uit het jaarverslag

MYRIA
Federaal Migratiecentrum

Economische migratie, vrij verkeer en studenten

In deze katern bundelt en analyseert Myria de jongste cijfers die beschikbaar zijn over economische migratie naar België. De maatregelen om het hoofd te bieden aan de gezondheidscrisis vertalen zich duidelijk in een scherpe daling van alle beschouwde indicatoren. Ontwikkelingen omtrent de omzetting van verschillende richtlijnen betreffende arbeidsmigratie en studenten worden onder de loep genomen, samen met onder meer rechtspraak van het HvJ inzake het vrij verkeer van werknemers. In een externe bijdrage wordt er dieper ingegaan op de Brexit en de gevolgen daarvan op verblijf en tewerkstelling.

© Belga Image

Cijfers

Economische migratie en studentenmigratie naar België zijn brede thema's waarvan de gegevensanalyse in verschillende delen aan bod komt.

In een eerste deel onderzoekt Myria de economische migratie naar België vanuit verschillende invalshoeken: de toegang tot het grondgebied om beroepsredenen, de toegang tot verblijf om economische redenen en de toegang tot werk. Vervolgens wordt de detachering van buitenlandse werknemers naar België onder de loep genomen. Daarna volgt een analyse van de studentenmigratie.

Voorafgaand aan de eigenlijke analyse is het belangrijk om erop te wijzen dat de referentiejaren van de gepresenteerde gegevens verschillen naargelang de bronnen. Het gaat altijd om de laatste gegevens die beschikbaar waren bij de redactie van dit deel (juni 2021).

1. Economische migratie

Het bestuderen van thema's zoals vrij verkeer en economische migratie aan de hand van de beschikbare cijfers is vrij complex. Er bestaat immers geen unieke databank met een globaal overzicht van dit fenomeen. De gegevens in dit rapport hebben telkens betrekking op een specifiek aspect van dit type migratie.

1.1 Toegang tot het grondgebied om beroepsredenen

Aangezien Unieburgers geen machtiging nodig hebben om toegang te krijgen tot het Belgische grondgebied, hebben de gegevens over visa toegekend om beroepsredenen alleen betrekking op onderdanen van derde landen. Dit belet niet dat bepaalde beroepscategorieën een machtiging tot verblijf kunnen krijgen op grond van een op Belgisch grondgebied opgestarte procedure.

1.2 Toegang tot verblijf om economische redenen

Hier komen de eerste verblijfstitels op basis van een bezoldigde activiteit aan bod en die hebben betrekking op alle nationaliteiten. Ter herinnering, het motief voor de afgifte van een verblijfstitel bepaalt niet of iemand ook effectief gaat werken. Personen die een verblijfstitel gekregen hebben om niet-professionele redenen kunnen ook werken als de wet dat toestaat. De voorwaarden voor het verkrijgen van dat type verblijfstitel verschillen voor Unieburgers en onderdanen van derde landen. Dit is ook de reden waarom de grote meerderheid van dat soort verblijfstitels naar Unieburgers gaat.

1.3 Toegang tot werk

Verschillende gegevens zijn daarop van toepassing:

- **De toelating tot arbeid voor loontrekkenden uit derde landen**
  Sinds 3 januari 2019 is de richtlijn 2011/98/EU rond de gecombineerde vergunning omgezet in wetgeving in de drie bevoegde gewesten en in de Duitstalige Gemeenschap. Dat betekent dat er nu *grosso modo* drie situaties mogelijk zijn:
  - De gecombineerde titel: een automatische toelating tot arbeid voor buitenlanders die in België verblijven met een ander doel dan werk (bijvoorbeeld werknemers uit de EER, gezinsherenigers, vluchtelingen, asielzoekers, ...). Personen die vroeger op basis van een arbeidskaart C een toelating tot arbeid verkregen kunnen nu van rechtswege werken op basis van hun verblijfstitel.
  - De arbeidskaart B: De toelating tot arbeid voor minder dan negentig dagen (hoewel dat onder de oude procedure valt, is er een nieuwe inhoudelijke invulling). Het Vlaamse Gewest opteert in deze situatie voor de benaming 'arbeidskaart'.
  - De gecombineerde vergunning (bepaalde en onbepaalde duur): de toelating tot arbeid en verblijf voor buitenlanders die naar België komen om te werken voor meer dan negentig dagen.

- **Beroepskaarten afgegeven aan zelfstandigen die onderdanen zijn van derde landen**.
  De beroepskaart is de toelating die vereist is voor niet-Belgen die een beroepsactiviteit als zelfstandige in België wensen uit te oefenen. Net als voor de toelatingen tot arbeid, bestaan hier eveneens vrijstellingen. Deze voorwaarde geldt evenmin voor onderdanen van de lidstaten van de Europese Economische Ruimte (Europese Unie, Noorwegen, IJsland en Liechtenstein) noch voor Zwitserse onderdanen.

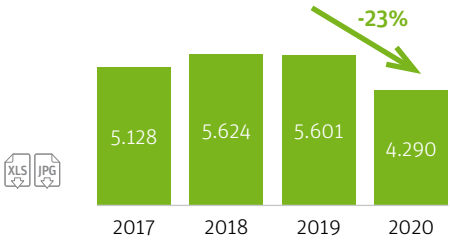
  Toelatingen tot arbeid en beroepskaarten worden uitgereikt door de gewesten en door de Duitstalige Gemeenschap. Gezien de specifieke procedures, geven we een overzicht van deze gegevens per deelstaat.

1. Toegang tot het grondgebied om professionele redenen

Visa lang verblijf (derde landen)

In 2020 werden **4.290** visa lang verblijf uitgereikt om beroepsredenen, oftewel **17% van het totale aantal toegekende visa lang verblijf**.

Visa lang verblijf toegekend om beroepsredenen

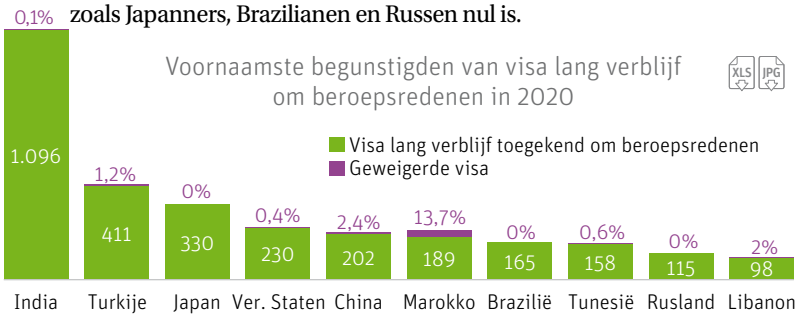
Het aantal om beroepsredenen toegekende visa is tussen 2019 en 2020 met **23% gedaald**.

Zie katern *Toegang tot het grondgebied* voor meer informatie over visa.

In 2020:

- **Indiërs** vormden veruit de grootste groep: zij vertegenwoordigden 26% van de begunstigden van de visa lang verblijf die in 2020 om beroepsredenen zijn toegekend.
- Door de COVID-19-pandemie zijn de aantallen van deze visa tussen 2019 en 2020 met gemiddeld 23% gedaald, de aantallen aan Indiërs afgegeven visa zijn evenwel nog sterker afgenomen (-44%), van 1.961 in 2019 tot 1.096 in 2020. De impact op de andere voornaamste nationaliteiten aan wie deze visa werden toegekend bleef beperkt. Het aantal aan Japanners afgegeven visa is zelfs licht toegenomen (+9%), van 304 in 2019 tot 330 in 2020.
- Het **aandeel weigeringen** bedraagt gemiddeld **2%**. Dat percentage is wel hoger voor Marokkanen (13,7%), terwijl het voor andere nationaliteiten zoals Japanners, Brazilianen en Russen nul is.

Voornaamste begunstigden van visa lang verblijf om beroepsredenen in 2020

bron: FOD Buitenlandse Zaken

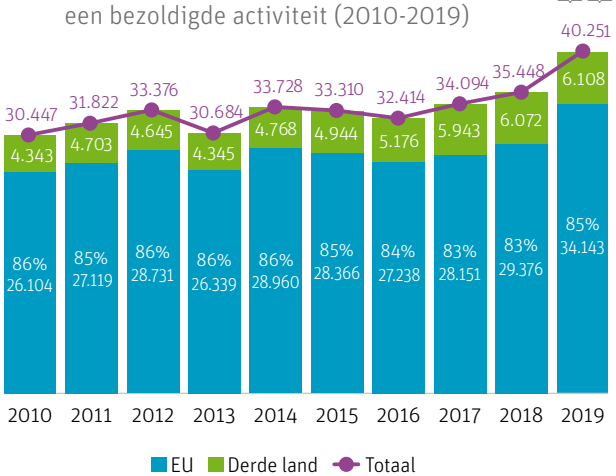
2. Toegang tot verblijf om economische redenen

Eerste verblijfstitels toegekend om redenen die verband houden met een bezoldigde activiteit in 2019 aan in het buitenland geboren personen

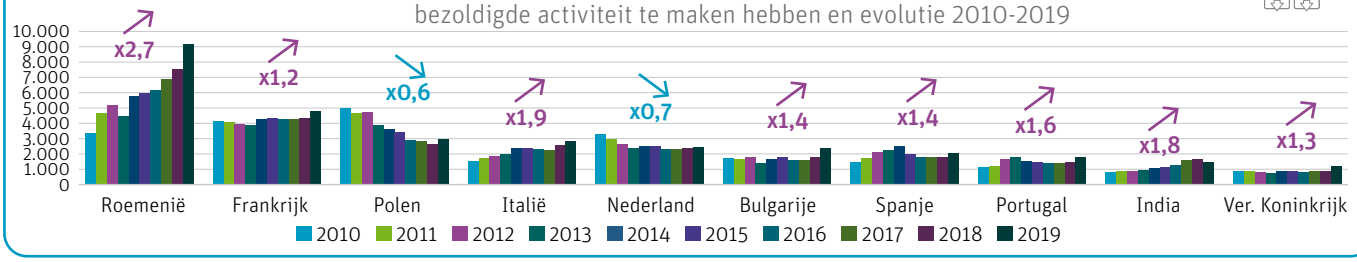
- De eerste verblijfstitels toegekend op grond van een bezoldigde activiteit zijn goed voor **52%** van alle eerste verblijfstitels die aan Unieburgers worden afgegeven en voor **12%** van de titels die aan onderdanen van derde landen worden afgegeven.
- Tussen 2010 en 2019 is het aantal eerste verblijfstitels dat op grond van een bezoldigde activiteit aan Unieburgers is afgegeven **met 31% gestegen**, terwijl het aantal verblijfstitels dat aan onderdanen van derde landen is afgegeven **met 41% is toegenomen**.
- Die laatsten blijven evenwel in de minderheid, met 15% van alle eerste verblijfstitels die in 2019 om deze redenen werden afgegeven, tegenover **85%** voor de **Unieburgers**.
- De **top 10** van nationaliteiten van begunstigden van deze eerste verblijfstitels in 2019 bestond uit **EU-landen**, met uitzondering van **India**, dat op de 9e plaats staat.
- Tussen 2010 en 2019 is het aantal van deze eerste verblijfstitels gemiddeld met een factor 1,3 toegenomen, de ontwikkeling verschilt evenwel naargelang de nationaliteit. De **Roemeense** begunstigden, die het sterkst in aantal zijn toegenomen, staan bovenaan de top 10. Hun aantal is in deze periode bijna verdrievoudigd, terwijl dat van Italianen en Indiërs bijna is verdubbeld en dat van Polen bijna is gehalveerd.

Tussen 2018 en 2019, stijging met 16% van het aantal eerste verblijfstitels dat toegekend is aan Unieburgers, terwijl dat voor onderdanen van derde landen stabiel blijft.

Eerste verblijfstitels toegekend op basis van een bezoldigde activiteit (2010-2019)

Top 10 van begunstigden van eerste verblijfstitels om redenen die met een bezoldigde activiteit te maken hebben en evolutie 2010-2019

bron: DVZ

3. Toegang tot werk

Myria behandelde de nieuwe gecombineerde vergunning[1] uitgebreid in de katern rond "Economische migratie" in het jaarverslag van 2020[2]. Om de veranderingen in de cijfers over de arbeidskaarten/gecombineerde vergunning in hun context te plaatsen, wordt de uitleg over de voorwaarden en de procedure betreffende de gecombineerde vergunning hier summier hernomen.

De voorwaarden voor een gecombineerde vergunning zijn verschillend in de vier bevoegde entiteiten. Daarom kiest Myria ervoor om de cijfers en de uitleg rond specifieke voorwaarden en de procedure per gefedereerde entiteit te presenteren. Algemeen kunnen wel enkele gelijke voorwaarden en procedures worden gedistilleerd. Om herhalingen te vermijden, wordt dat hieronder toegelicht.

Voorwaarden:

- De werkgever moet een maatschappelijke zetel of vestigingseenheid hebben in de bevoegde entiteit;
- De werknemer bevindt zich nog in het buitenland. Er moet vanuit het buitenland een Belgische werkgever worden gevonden die de persoon wil tewerkstellen. Zo wil men vermijden dat mensen naar België komen om werk te zoeken;
- De bestaande arbeidsmarkt krijgt voorrang[3]. Er moet met andere woorden eerst worden gekeken of een werknemer die al aanwezig is op de Belgische arbeidsmarkt binnen een redelijke termijn aangeworven kan worden. Na dat arbeidsmarktonderzoek kan de werknemer een toelating tot arbeid verkrijgen;
- Het loon is ten minste het gewaarborgd gemiddeld maandelijks minimuminkomen (GGMMI), zodat de persoon in staat is om in het eigen levensonderhoud (en dat van het gezin) te voorzien. Dat is een ondergrens. Sectorspecifieke barema's zijn van toepassing.

Algemene opmerkingen

Om de hieronder gepresenteerde cijfergegevens te interpreteren dient men rekening te houden met de volgende zaken:

- De drie gewesten tekenen een daling op van het aantal toegekende toelatingen tot arbeid. Naast de impact van de COVID-19-pandemie valt deze evolutie te verklaren door de verlenging van de maximale geldigheidstermijn voor bepaalde categorieën werknemers die in voege trad in de loop van 2019[5]. Deze wijziging vertaalt zich in een daling van het aantal aangevraagde en toegekende verlengingen van toelatingen tot arbeid.
- In de onderstaande cijfergegevens zijn er verschillen tussen de gefedereerde entiteiten wat de reikwijdte van de analyse betreft. Dat valt te verklaren door de specifieke rapportage eigen aan de werking van de bevoegde diensten.

Procedure:

1. De werkgever vraagt een toelating tot arbeid aan via het digitale platform 'Working In Belgium'[4]. De aanvraag wordt automatisch doorgestuurd naar de dienst Economische Migratie van de bevoegde gefedereerde entiteit. Deze dienst krijgt tien dagen om te beslissen of de aanvraag volledig is en ontvankelijk wordt verklaard. Na deze ontvankelijkheidsverklaring mag de procedure maximaal 120 dagen in beslag nemen.
2. Indien de bevoegde entiteit een positieve beslissing neemt met betrekking tot het luik tewerkstelling, wordt het dossier automatisch doorgestuurd naar de Dienst Vreemdelingenzaken die over het luik verblijf beslist. De DVZ betekent de beslissing in de vorm van een bijlage 46 (bij een positieve beslissing), een bijlage 47 (in geval van overschrijding van de termijn en dus *de facto* een positieve beslissing) of een bijlage 48 (in geval van een negatieve beslissing).
3. Met de bijlage 46 of 47 kan de werknemer een visum type D – lang verblijf aanvragen bij de bevoegde ambassade.
4. Bij aankomst in België meldt de werknemer zich bij de gemeente voor de afgifte van de gecombineerde vergunning in de vorm van een elektronische verblijfskaart A.

[1] Europese Commissie, Richtlijn 2011/98/EU, 2011, zie: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A32011L0098.
[2] Myria, *Migratie in cijfers en in rechten 2020*, Katern Economische migratie, vrij verkeer en studenten, zie: https://www.myria.be/nl/publicaties/jaarverslag-migratie-2020-in-katernen#Katern.
[3] De Belgische arbeidsmarkt wordt ruim bekeken, *in casu* iemand die aanwezig is op de Belgische arbeidsmarkt of op de arbeidsmarkt van de Europese Economische Ruimte.
[4] Het digitale platform 'Working In Belgium' is toegankelijk sinds 31 mei 2021. Voordien had elke entiteit een eigen website en aanvraagprocedure (papier/mail). Door de invoering van het nieuwe systeem kunnen werkgevers 24/7 een aanvraag indienen, ongeacht hun locatie, en de status van de procedure online raadplegen.
[5] Myria, *Migratie in cijfers en in rechten 2020*, Katern Economische migratie, vrij verkeer en studenten, p. 26

Procedure

Aanvraag

De werkgever vraagt een toelating tot arbeid aan via het digitale platform '*Working In Belgium*'.

Ontvankelijkheids-verklaring

De aanvraag wordt automatisch doorgestuurd naar de dienst **Economische Migratie** van het bevoegde gewest. Deze dienst krijgt **tien dagen** om te beslissen of de aanvraag volledig is en ontvankelijk verklaard wordt. Na de ontvankelijkheidsverklaring mag de procedure maximaal 120 dagen in beslag nemen.

Beslissing tewerkstelling

De dienst Economische Migratie van het bevoegde gewest bekijkt of aan de nodige voorwaarden voldaan wordt en neemt een beslissing binnen **vijftien dagen** na de ontvankelijkheidsverklaring over **het luik tewerkstelling**.

Negatieve beslissing

Beroep aantekenen bij de bevoegde minister binnen de maand na de beslissing.

Positieve beslissing

Bij een positieve beslissing wordt het dossier automatisch doorgestuurd naar de **Dienst Vreemdelingenzaken** (DVZ) die over **het luik verblijf** een beslissing neemt.

Bijlage 46 of 47

De DVZ neemt een positieve beslissing en betekent een bijlage 46 of overschrijdt de toegestane beslissingstermijn waardoor een bijlage 47 wordt afgeleverd.

Negatieve beslissing

De DVZ betekent een bijlage 48. Er kan een annulatieberoep worden aangetekend bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen binnen de 30 dagen na betekenis van de beslissing.

Visumaanvraag

Met de bijlage 46 of 47 kan de werknemer een **visum type D – lang verblijf** aanvragen bij de bevoegde **ambassade** of het bevoegde consulaat.

Aankomst

Na aankomst in België meldt de werknemer zich bij **de gemeente** binnen de acht dagen voor afgifte van de gecombineerde vergunning in de vorm van een **elektronische verblijfskaart A**.

bron: DVZ

Toelating tot arbeid voor loontrekkenden – Waals Gewest

Uitzonderingen op de voorwaarden voor gecombineerde vergunning in Waals Gewest

- Uitzondering op het arbeidsmarktonderzoek voor hooggeschoolden, leidinggevenden of knelpuntberoepen.
- Modelarbeidsovereenkomst is verplicht met specifieke vermeldingen (zoals reiskosten naar België, ...)

De lijst van knelpuntberoepen in het Waalse Gewest is uitgebreider dan de lijst van knelpuntberoepen in Vlaanderen. De volledige lijst is op de website van FOREM terug te vinden.

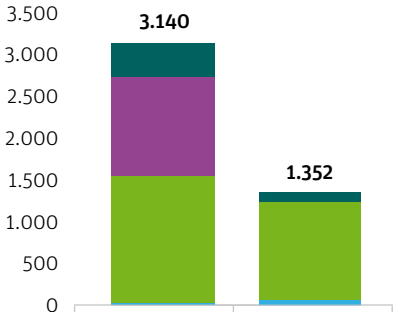
Voornaamste nationaliteiten van begunstigden

	Nationaliteit	Totaal	Aandeel
2019	Kameroen	500	16%
	India	309	10%
	China	167	5%
	VS	153	5%
	Japan	140	4%
2020	India	156	12%
	Kameroen	145	11%
	VS	87	6%
	Tunesië	87	6%
	Marokko	77	6%

Zeer sterke daling (-57%) van het aantal uitgereikte toelatingen tot arbeid in het Waalse Gewest in 2020

- In 2020 werden binnen het Waalse Gewest in totaal 1.352 toelatingen tot arbeid afgeleverd. Dat zijn er **57% minder** dan in 2019 (3.140).
- In 2020 heeft **65%** van de beslissingen geleid tot het toekennen van een toelating tot arbeid, wat een daling van 20 procentpunten inhoudt ten opzichte van 2019.

Aantal uitgereikte toelatingen tot arbeid per type 2019-2020

	2019	2020
Arbeidskaart A	7	-
Arbeidskaart B	398	109
Arbeidskaart C	1.183	-
Gecombineerde vergunning bepaalde duur	1.518	1.177
Gecombineerde vergunning onbepaalde duur	34	66

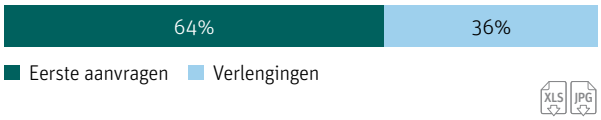
De voornaamste nationaliteiten per type toegekende toelating tot arbeid

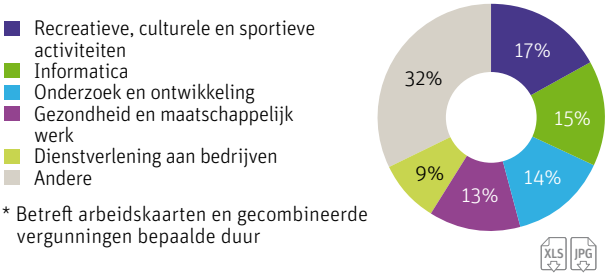
- Ongeacht het type hebben **Indiërs** de meeste toelatingen tot arbeid ontvangen in 2020 (156, waarvan 148 van bepaalde duur waarin ze ook de grootste groep vormen). In 2019 vormden Kameroeners nog de meest begunstigde groep (500). Deze evolutie valt grotendeels te verklaren door het wegvallen van de arbeidskaart C, waarin Kameroeners sterk vertegenwoordigd waren met 369 kaarten van dat type.
- Wat de gecombineerde vergunningen van onbepaalde duur betreft, blijven **Kameroeners** de grootste groep. Er werden in 2020 18 vergunningen aan hen uitgereikt, wat neerkomt op 27% binnen dat type.

Overige kenmerken toegekende toelatingen tot arbeid in 2020

- De verdeling mannen/vrouwen blijft nagenoeg constant tussen 2019 en 2020, de meerderheid van de uitgereikte toelatingen tot arbeid werd verleend aan **mannen** met respectievelijk 69% en **71%** van het totaal.
- **64%** (821) van de uitgereikte vergunningen bepaalde duur bestond uit **eerste aanvragen**, ten opzichte van 465 verlengingen. In 2019 bedroeg het aandeel eerste aanvragen 59%.
- De meerderheid van de toelatingen tot arbeid bepaalde duur **(62%)** werd verworven door de categorie **hooggeschoolden**.
- 17% van de toelatingen tot arbeid bepaalde duur werd uitgereikt voor betrekkingen binnen de sector "**Recreatieve, culturele en sportieve activiteiten**". Informatica en Onderzoek en Ontwikkeling vervolledigen de top 3 met respectievelijk 15% en 14%.

Kenmerken uitgereikte toelatingen tot arbeid bepaalde duur*

* Betreft arbeidskaarten en gecombineerde vergunningen bepaalde duur

Verdeling per geslacht uitgereikte toelatingen tot arbeid

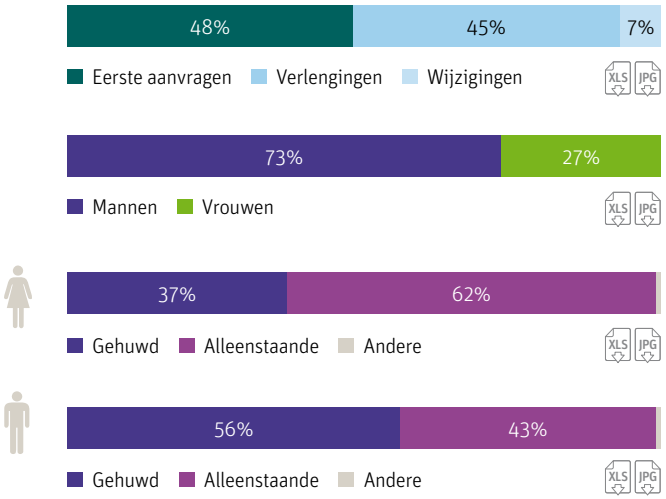
bron: Waals Gewest

Beroepskaarten voor zelfstandigen - Waals Gewest

Lichte daling van het aantal uitgereikte beroepskaarten in het Waalse Gewest in 2020

Op een totaal van 287 beslissingen hebben er in 2020 193 geleid tot de **toekenning van een beroepskaart** (nieuw of vernieuwd). In vergelijking met 2019 (208) is dat een lichte daling van het aantal uitgereikte beroepskaarten (-7%).

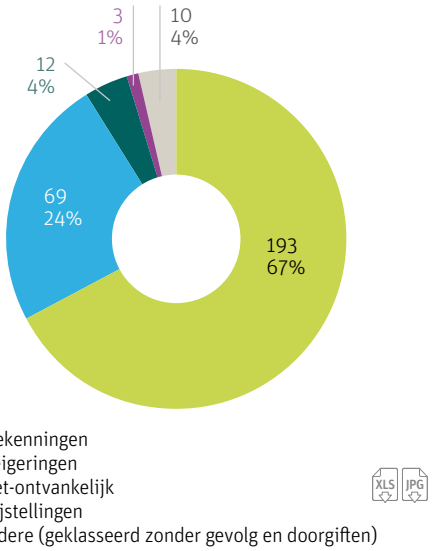
Kenmerken uitgereikte beroepskaarten 2020

In 2020:

- Zijn **Kameroeners** de voornaamste begunstigden en goed voor 23% van alle begunstigden onder derdelanders. Hun aandeel verdubbelde nagenoeg ten opzichte van 2019.
- Is de gemiddelde leeftijd waarop men een beroepskaart verkrijgt **38 jaar**.
- Lijken de begunstigden volgens gezinstoestand gelijkmatig verdeeld tussen gehuwden en alleenstaanden, met respectievelijk 51% en 48%. Indien we dat verder onderverdelen per geslacht, kunnen we besluiten dat het leeuwendeel van de vrouwelijke begunstigden alleenstaand is, terwijl de meerderheid van de mannen gehuwd is.

In 2020 heeft **67%** van de beslissingen geleid tot het toekennen van een beroepskaart (nieuw of vernieuwd), wat een stijging van 2 procentpunten inhoudt ten opzichte van 2019.

Voornaamste nationaliteiten van begunstigden

	Nationaliteit	Totaal	Aandeel
2019	Kameroen	27	13%
	China	27	13%
	Tunesië	22	11%
	Marokko	15	7%
	Albanië	11	5%
2020	Kameroen	45	23%
	Tunesië	27	14%
	Algerije	19	10%
	China	16	8%
	Marokko	11	6%

bron: Waals Gewest

Toelating tot arbeid voor loontrekkenden – Vlaams Gewest

Uitzonderingen op de voorwaarden voor gecombineerde vergunning in het Vlaamse Gewest

- Geen arbeidsmarktonderzoek en verplichting om de aanvraag vanuit het buitenland te doen voor hooggeschoolden, leidinggevenden of middengeschoolden in knelpuntberoepen.
- Langdurig ingezetenen kunnen tijdens een tweede verblijf een gecombineerde vergunning aanvragen vanuit België met een verblijf als student, onderzoeker of kort verblijf.

Voornaamste nationaliteiten van begunstigden

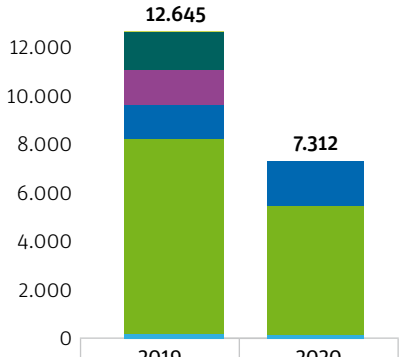
	Nationaliteit	Totaal	Aandeel
2019	India	3.292	26%
	Japan	937	7%
	Turkije	803	6%
	Meerdere*	683	5%
	VS	597	5%
2020	India	1.740	24%
	Oekraïne	802	11%
	Turkije	628	9%
	Marokko	449	6%
	Meerdere*	369	5%

* Betreft personen die met meerdere nationaliteiten geregistreerd staan in het Rijksregister of BIS-register.

Heel sterke daling (-42%) van het aantal uitgereikte toelatingen tot arbeid in het Vlaamse Gewest in 2020

- In 2020 werden er 8.709 aanvragen ontvangen, wat een daling van 31% inhoudt ten opzichte van 2019, toen 12.702 aanvragen werden geregistreerd.
- In 2020 werden in het Vlaamse Gewest 7.312 toelatingen tot arbeid afgeleverd. Dat zijn er **42% minder** dan in 2019 (12.645).
- In 2020 heeft **88%** van de beslissingen geleid tot het toekennen van een toelating tot arbeid, wat een heel lichte stijging van 2 procentpunten inhoudt ten opzichte van 2019.

Aantal uitgereikte toelatingen tot arbeid per type 2019-2020

	2019	2020
Arbeidskaart A	7	-
Arbeidskaart B	1.574	-
Arbeidskaart C	1.443	-
Arbeidskaart	1.375	1.832
Gecombineerde vergunning bepaalde duur	8.068	5.335
Gecombineerde vergunning onbepaalde duur	178	145

De voornaamste nationaliteiten per type toegekende toelating tot arbeid

- Ongeacht het type hebben **Indiërs** de meeste toelatingen tot arbeid ontvangen. Zij vertegenwoordigen met 1.740 vergunningen (waarvan 1.615 gecombineerde vergunningen van bepaalde duur) een kwart van het totaal.
- Binnen het nieuwe stelsel van arbeidskaarten hebben **Oekraïners** de meeste kaarten ontvangen (698 of 38% binnen deze categorie). In 2019 vormden Indiërs hier nog de grootste groep met amper 228 uitgereikte arbeidskaarten.
- Wat de gecombineerde vergunningen van onbepaalde duur betreft, vormen **Turken** de grootste groep. Er werden in 2020 26 vergunningen aan hen uitgereikt. Marokkanen, die in 2019 de voornaamste nationaliteit uitmaakten, ontvingen 24 gecombineerde vergunningen van onbepaalde duur.
- **Afghanen** waren in 2019 met voorsprong de grootste groep begunstigden binnen het type arbeidskaart C met 250 vergunningen (17% binnen deze categorie).

Overige kenmerken van de toegekende toelatingen tot arbeid in 2020

- In 2020 bestond **58%** (4.129) van de uitgereikte vergunningen bepaalde duur uit **eerste aanvragen**, tegenover 3.038 verlengingen. In 2019 bedroeg het aandeel eerste aanvragen 44%.

Kenmerken uitgereikte toelatingen tot arbeid bepaalde duur*

* Betreft arbeidskaarten en gecombineerde vergunningen bepaalde duur

bron: Vlaams Gewest

Beroepskaarten voor zelfstandigen - Vlaams Gewest

Aantal uitgereikte beroepskaarten blijft stabiel in het Vlaamse Gewest in 2020

- In 2020 ontving men een totaal van **799 aanvragen** om een beroepskaart te bekomen, dat is een stijging van 5% ten opzichte van 2019 (760).
- Op een totaal van 721 beslissingen hebben er in 2020 **581** geleid tot de **toekenning van een beroepskaart** (nieuw of vernieuwd), dat zijn er maar drie minder dan in 2019.

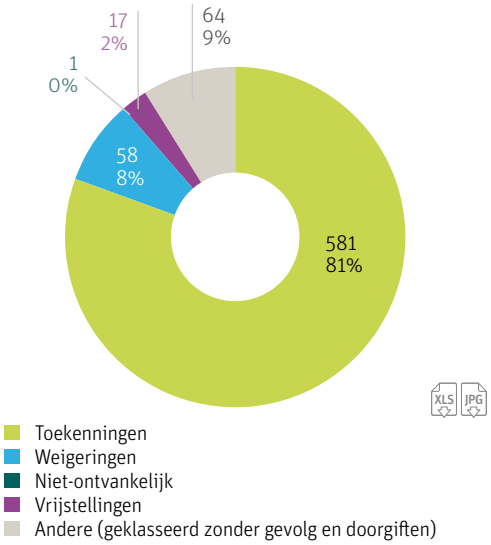
Kenmerken uitgereikte beroepskaarten 2020

Voornaamste nationaliteiten van begunstigden

	Nationaliteit	Totaal	Aandeel
2019	India	94	16%
	Turkije	50	9%
	Afghanistan	49	8%
	China	37	6%
	Armenië	29	5%
2020	India	85	15%
	Turkije	45	8%
	Armenië	32	6%
	Afghanistan	29	5%
	Albanië/China	24	4%

In 2020 heeft **81%** van de beslissingen geleid tot het toekennen van een beroepskaart (nieuw of vernieuwd), wat een stijging van 14 procentpunten inhoudt ten opzichte van 2019.

In 2020:

- Vloeide **twee derde** van de uitgereikte beroepskaarten voort uit **eerste aanvragen**.
- Zijn de **Indiërs** de voornaamste begunstigden en goed voor **15%** van alle begunstigden onder derdelanders.

bron: Vlaams Gewest

Toelating tot arbeid voor loontrekkenden – Brussels Gewest

Uitzonderingen op de voorwaarden voor gecombineerde vergunning in Brussels Gewest

- Geen arbeidsmarktonderzoek voor hooggeschoolden, leidinggevenden of langdurig ingezetenen in een knelpuntberoep.
- Verplichte modelarbeidsovereenkomst met enkele specifieke vermeldingen die niet in een standaard arbeidsovereenkomst opgenomen worden (onder meer reiskosten naar België).

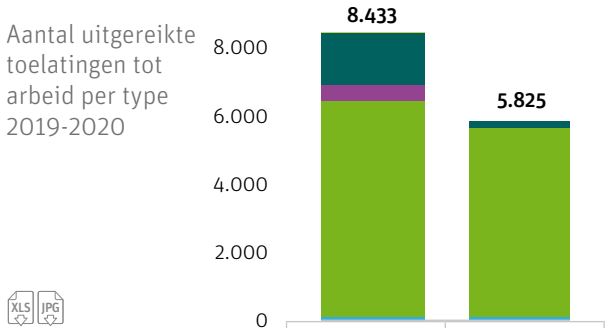
Bijzonder sterke daling (-31%) van het aantal uitgereikte toelatingen tot arbeid in het Brussels Gewest in 2020

- In 2020 werden er 6.329 aanvragen ontvangen, wat een daling van 28% inhoudt ten opzichte van 2019. Toen registreerde men 8.819 aanvragen.
- In 2020 werden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 5.825 toelatingen tot arbeid afgeleverd. Dat zijn er **31% minder** dan in 2019 (8.433).
- In 2020 heeft **88%** van de beslissingen geleid tot het toekennen van een toelating tot arbeid, wat een daling van 2 procentpunten inhoudt ten opzichte van 2019.

Voornaamste nationaliteiten van begunstigden

	Nationaliteit	Totaal	Aandeel
2019	India	3.540	42%
	China	456	5%
	Marokko	419	5%
	Kameroen	385	5%
	VS	348	4%
2020	India	2.652	46%
	Marokko	314	5%
	Tunesië	230	4%
	Kameroen	224	4%
	VS	211	4%

Aantal uitgereikte toelatingen tot arbeid per type 2019-2020

	2019	2020
Arbeidskaart A	7	-
Arbeidskaart B	1.504	189
Arbeidskaart C	479	-
Gecombineerde vergunning bepaalde duur	6.354	5.523
Gecombineerde vergunning onbepaalde duur	89	113

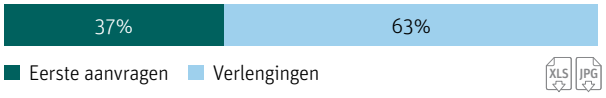
De voornaamste nationaliteiten per type toegekende toelating tot arbeid

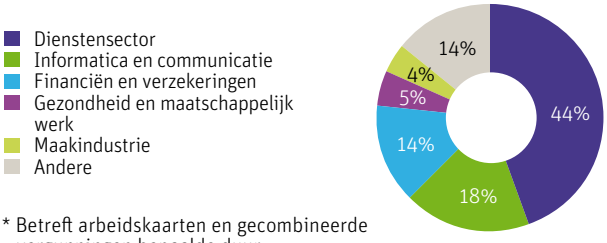
- Ongeacht het type hebben **Indiërs** de meeste toelatingen tot arbeid ontvangen, zij vertegenwoordigen met 2.652 toelatingen (waarvan 2.650 van bepaalde duur) bijna de helft van het totaal.
- Zowel in 2019 als in 2020 verkregen **Marokkanen** de meeste gecombineerde vergunningen van onbepaalde duur. Er werden in 2020 27 vergunningen aan hen toegekend, wat neerkomt op 24% binnen dit type.
- **Kameroeners** waren in 2019 met voorsprong de grootste groep begunstigden binnen het type arbeidskaart C met 126 vergunningen (26% binnen deze categorie).

Overige kenmerken toegekende toelatingen tot arbeid in 2020

- De verdeling mannen/vrouwen blijft constant tussen 2019 en 2020, de meerderheid van de toelatingen tot arbeid werd verleend aan mannen met respectievelijk 68% en **67%** van het totaal.
- **37%** (2.123) van de uitgereikte toelatingen tot arbeid bepaalde duur bestond uit **eerste aanvragen**, ten opzichte van 3.589 verlengingen.
- **30%** van de toelatingen tot arbeid bepaalde duur werd verworven door **ICT-specialisten**.
- **44%** van de toelatingen tot arbeid bepaalde duur werd uitgereikt voor betrekkingen binnen de dienstensector. De ICT-sector en "Financiën en verzekeringen" vervolledigen de top 3 met respectievelijk 18% en 14%.

Kenmerken uitgereikte toelatingen tot arbeid bepaalde duur*

* Betreft arbeidskaarten en gecombineerde vergunningen bepaalde duur

Verdeling per geslacht uitgereikte toelatingen tot arbeid

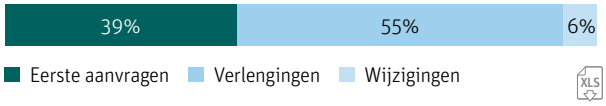
bron: Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Beroepskaarten voor zelfstandigen - Brussels Gewest

Aantal uitgereikte beroepskaarten blijft stabiel in het Brussels Gewest in 2020

- Men ontving een totaal van **692 aanvragen** om een beroepskaart te bekomen, dat is een daling van 14% ten opzichte van 2019 (804).
- Op een totaal van 750 beslissingen hebben er in 2020 **471** geleid tot de **toekenning van een beroepskaart** (nieuw of vernieuwd), dat zijn er slechts 3 minder dan in 2019.

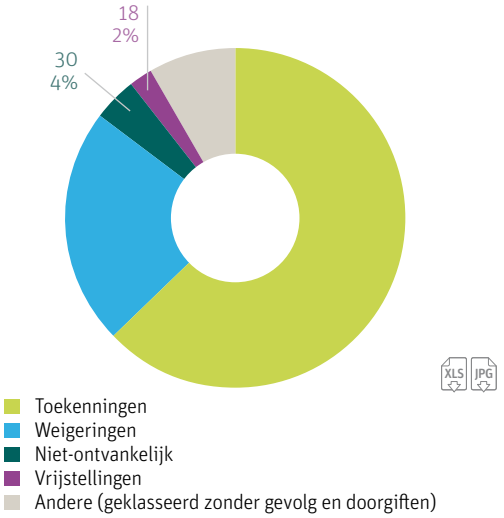
Kenmerken uitgereikte beroepskaarten 2020

Voornaamste nationaliteiten van begunstigden

	Nationaliteit	Totaal	Aandeel
2019	India	66	14%
	Tunesië	64	14%
	Marokko	45	10%
	VS	35	7%
	Turkije	30	6%
2020	India	77	16%
	Tunesië	64	14%
	Marokko	38	8%
	Kameroen	26	6%
	Turkije	23	5%

In 2020 heeft **63%** van de beslissingen geleid tot het toekennen van een beroepskaart (nieuw of vernieuwd), wat een stijging van 1 procentpunt inhoudt ten opzichte van 2019.

In 2020:

- Vloeide **39%** van de uitgereikte beroepskaarten voort uit **eerste aanvragen**. In 2019 was dat nog 48%.
- Zijn **Indiërs** de voornaamste begunstigden en goed voor **16%** van alle begunstigden onder derdelanders.

bron: Brussels Hoofdstedelijk Gewest

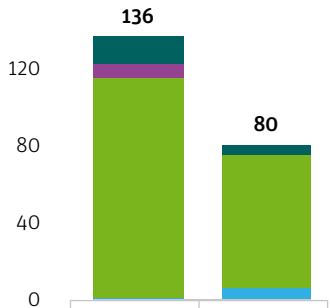
Toelating tot arbeid voor loontrekkenden – Duitstalige Gemeenschap

Alleen toegang tot de gecombineerde vergunning voor inwoners uit landen waarmee een bilaterale samenwerkingsovereenkomst inzake arbeid werd afgesloten.

Heel sterke daling (-41%) van het aantal uitgereikte toelatingen tot arbeid in de Duitstalige Gemeenschap in 2020

- In 2020 werden er door de Duitstalige Gemeenschap 80 toelatingen tot arbeid afgeleverd. Dat zijn er **41% minder** dan in 2019 (136).
- Alle categorieën samengenomen zijn **Turken** de voornaamste begunstigden met 19 ontvangen toelatingen tot arbeid. Indiërs en Bosniërs vervolledigen de top drie met respectievelijk 12 en 9 toelatingen. Samen vertegenwoordigen zij de helft van alle uitgereikte toelatingen tot arbeid.

Aantal uitgereikte toelatingen tot arbeid per type 2019-2020

	2019	2020
Arbeidskaart B	14	5
Arbeidskaart C	7	-
Gecombineerde vergunning bepaalde duur	114	69
Gecombineerde vergunning onbepaalde duur	1	6

bron: Duitstalige Gemeenschap

Beroepskaarten voor zelfstandigen - Duitstalige Gemeenschap

Aantal uitgereikte beroepskaarten stijgt maar blijft bescheiden in de Duitstalige Gemeenschap

- De Duitstalige Gemeenschap reikte 10 beroepskaarten uit in 2020, wat een stijging is ten opzichte van 2019. Toen werden er maar 3 beroepskaarten toegekend.
- **Turken** zijn in 2020 de voornaamste begunstigden, aan hen werden er 4 beroepskaarten toegekend.

2. Detacheringen

Binnen de Europese Unie (EU) kunnen personen die in een lidstaat werken naar een andere lidstaat worden gedetacheerd om daar een dienstenovereenkomst uit te voeren. Dat is het gevolg van het vrij verkeer van diensten binnen de EU, een fenomeen dat in het recente verleden gestaag is toegenomen.
Op Europees niveau is minder informatie beschikbaar over de beroepsmobiliteit die met detacheringen samenhangt, omdat deze doorgaans meer circulair is en van kortere duur. Bovendien bestaat er geen gestandaardiseerd systeem voor de registratie van detacheringen.
Wel is de werkgever gehouden om elke detachering van een loontrekkende naar België te melden via een verplichte LIMOSA-aangifte (dit is niet het geval voor detacheringen van zelfstandigen, waarvoor er alleen in de risicosectoren een verplichting is). Zo kunnen deze tijdelijke detacheringsstromen via de LIMOSA-databank worden opgevolgd.
Dat soort cijfers is aan dubbeltelling onderhevig. Zo kan een persoon bijvoorbeeld als zelfstandige en als loontrekkende worden gedetacheerd, of worden gedetacheerd om in twee verschillende sectoren te werken. Bovendien kan eenzelfde persoon meerdere keren in eenzelfde jaar worden gedetacheerd en dus het voorwerp uitmaken van verschillende LIMOSA-aangiften.

Zie Myria, *Migratie in cijfers en in rechten 2020*, Katern "Economische migratie, vrij verkeer en studenten"

⚠ *De rangschikking van de nationaliteiten in deze katern is berekend op basis van het aantal gedetacheerde personen (respectievelijk loontrekkenden en zelfstandigen) in 2020.*

LIMOSA-aangiften geldig per jaar

241.368 naar België gedetacheerde personen in 2020

Na een gestaag opwaartse trend de afgelopen jaren nam het aantal gedetacheerde personen in België in 2020 af, van 257.728 in 2019 naar 241.368 in 2020, een daling dus van 6%. Bij de loontrekkenden deed er zich eveneens een daling van 6% voor (van 224.638 personen in 2019 naar 210.628 in 2020), terwijl bij de zelfstandigen de daling met 8% iets uitgesprokener was (van 36.747 zelfstandigen in 2019 naar 33.822 in 2020).

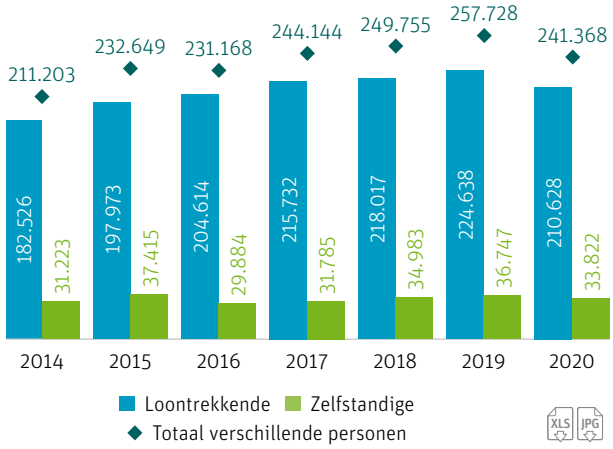
Ook het aantal door deze gedetacheerde personen gepresteerde kalenderdagen is met 3% gedaald, van 41.561.864 in 2019 naar 40.418.379 in 2020. Voor meer informatie over de impact van de COVID-19-pandemie op detachering, zie kader op p. 14.

3,3 detacheringen per persoon bij loontrekkenden en 4,6 detacheringen per persoon bij zelfstandigen

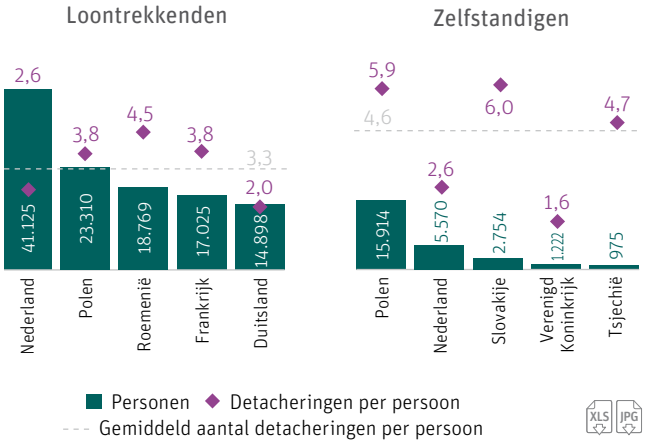
Elke in 2020 naar België gedetacheerde loontrekkende had gemiddeld 3,3 detacheringen, terwijl elke zelfstandige er 4,6 had. Er zijn aanzienlijke verschillen bij de eerste 5 nationaliteiten, zowel voor werknemers als voor zelfstandigen:

- Tussen 2 detacheringen per loontrekkende voor Duitsers en 4,5 voor Roemenen;
- Tussen 1,6 detacheringen per zelfstandige voor Britten en 6 detacheringen per zelfstandige voor Slovaken.

Gedetacheerde personen per tewerkstellingsstatuut, tussen 2014 en 2020

Top 5 nationaliteiten naar aantal gedetacheerde personen in 2020, en gemiddeld aantal detacheringen per persoon

bron: RSZ

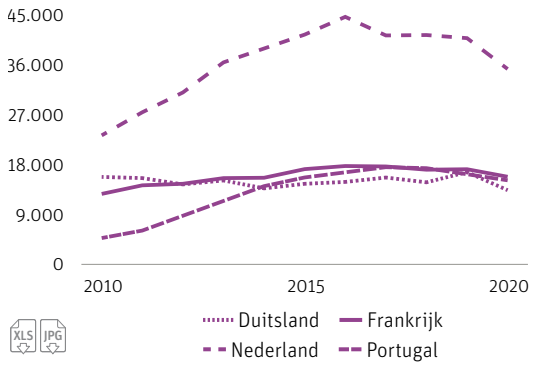
LIMOSA-aangiften ingediend per jaar: rangschikking nationaliteiten van gedetacheerde personen

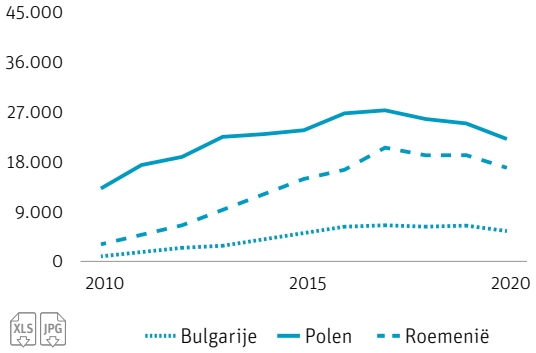
Recente ontwikkelingen in het aantal en in de samenstelling van de voornaamste nationaliteiten

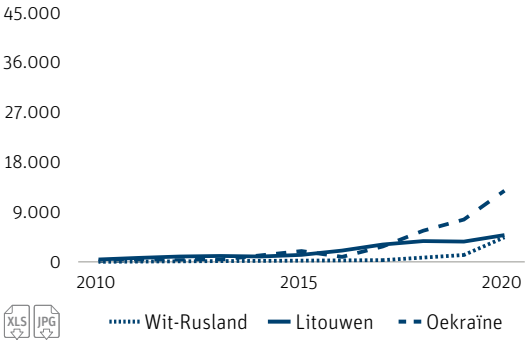
Zowel het aantal als de samenstelling naar nationaliteit van de naar België gedetacheerde personen is het voorbije decennium veranderd. Bij de loontrekkenden, die de meerderheid van de gedetacheerde personen uitmaken, kunnen soortgelijke tendensen worden waargenomen tussen West- en Oost-Europese nationaliteiten. Met de opvallende uitzondering van de Duitsers is het aantal gedetacheerde personen op verschillende niveaus tussen 2010 en 2016/2017 gestegen, gevolgd door een lichte daling de jongste jaren.

In tegenstelling tot de meerderheid van de in aanmerking genomen EU-nationaliteiten, is de stijging voor de twee niet-EU-nationaliteiten in de top 10, de Oekraïners en Wit-Russen, recenter (vanaf 2017) en lijkt deze nog geen piek te hebben bereikt. Ook de Litouwers volgen deze trend maar met een minder uitgesproken toename.

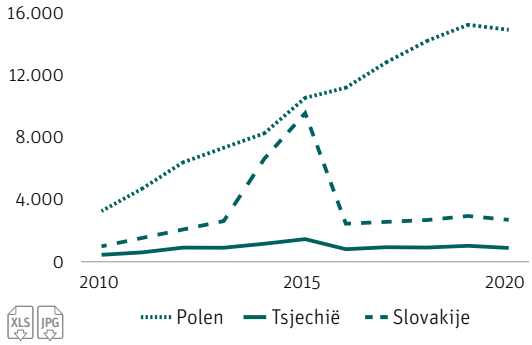
Top 10 van nationaliteiten van gedetacheerde loontrekkenden in 2020, en evolutie 2010-2020

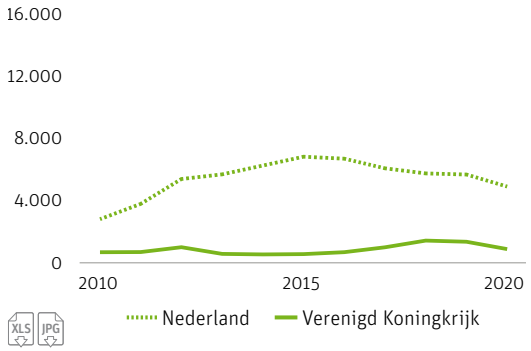

Top 5 nationaliteiten van gedetacheerde zelfstandigen in 2020, en evolutie 2010-2020

Bij de zelfstandigen liggen de aantallen lager en verschillen de tendensen tussen nationaliteiten onderling nogal sterk. Bij de Poolse zelfstandigen doet er zich een duidelijke en aanhoudende stijging voor (behalve in het overgangsjaar 2020). Bij de twee andere Oost-Europese nationaliteiten in de top 5 is de opwaartse trend, afgezien van een tijdelijke stijging onder Slovaakse zelfstandigen in 2014 en 2015, veel minder uitgesproken.

Bij de Nederlandse zelfstandigen kan een soortgelijke trend als bij de Nederlandse loontrekkenden worden vastgesteld, dat wil zeggen een stijging, gevolgd door een daling in de jongste jaren, terwijl zich bij de Britten geen bijzondere trend in de aantallen heeft voorgedaan.

bron: RSZ

Naar België gedetacheerde onderdanen uit derde landen

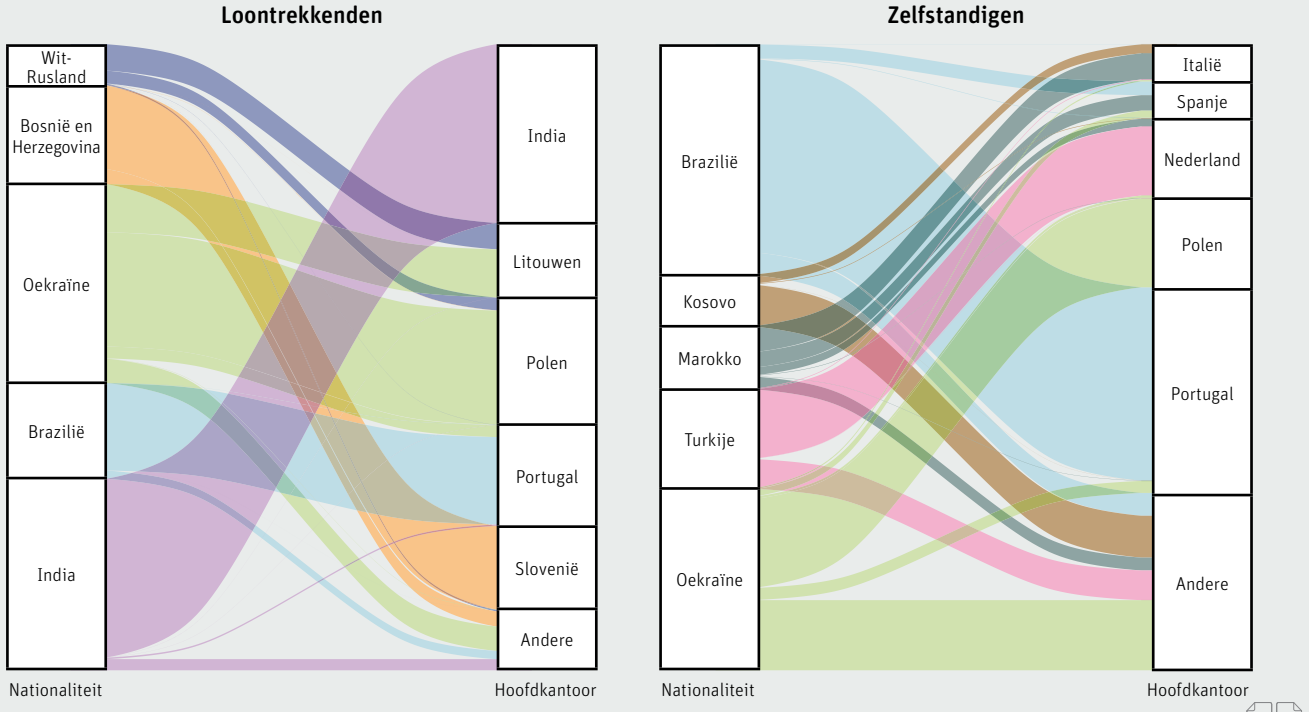
Hoewel detacheringen voornamelijk Unieburgers betreffen, kunnen ook onderdanen uit derde landen naar België worden gedetacheerd als zij in een andere lidstaat werken. Voor deze personen is het bedrijf dat de detachering initieert vaak gevestigd in één van de EU-lidstaten.

De Indiase werknemers vormen daar een uitzondering op. Die zijn voor het merendeel via een in India gevestigde onderneming gedetacheerd. De overgrote meerderheid van de Bosnische werknemers werd gedetacheerd via in Slovenië gevestigde bedrijven. De Oekraïense en Wit-Russische loontrekkenden werden het vaakst gedetacheerd via een in Polen of Litouwen gevestigde onderneming, terwijl Braziliaanse werknemers werden gedetacheerd via in Portugal gevestigde ondernemingen.

Ook voor Braziliaanse zelfstandigen is Portugal nog altijd het meest voorkomende uitzendende land, terwijl Oekraïense zelfstandigen hoofdzakelijk via Polen naar België worden gedetacheerd (en in veel mindere mate via andere landen, zoals Tsjechië, Slovakije en Portugal).

Net als Bosnische loontrekkenden worden Kosovaarse zelfstandigen het vaakst gedetacheerd via een in Slovenië gevestigde onderneming (en in mindere mate via Italië, dat ook het belangrijkste uitzendende land voor Marokkaanse zelfstandigen is). De grote meerderheid van de Turkse zelfstandigen wordt gedetacheerd via een in Nederland gevestigde onderneming.

Top 5 van niet-EU-nationaliteiten en hun hoofdkantoren voor de periode 2010-2020 (aandeel per type detachering)

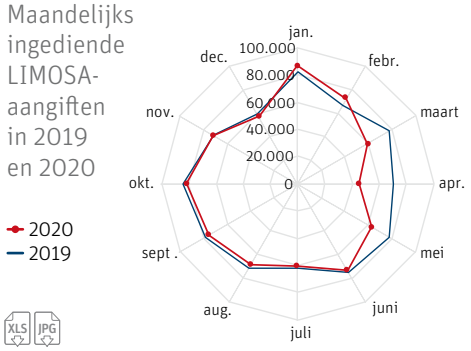
COVID-19-pandemie en detacheringen: LIMOSA-aangiften ingediend in 2020

7% minder aangiften ingediend in 2020 in vergelijking met 2019

De beperkingsmaatregelen door de gezondheidscrisis in 2020 hadden een impact op het aantal in dat jaar ingediende detacheringsaangiften. Zo waren er in 2020 815.353 nieuwe aangiften, tegenover 878.547 het jaar voordien (een daling van 7%).

Na de maanden januari en februari, waarin het aantal in 2020 ingediende aangiften hoger was dan dat in 2019, werden tijdens de maanden maart, april en mei opvallend minder LIMOSA-aangiften ingediend. Deze periode valt ook samen met de eerste *lockdown* in België. Van juni tot het einde van het jaar lagen de maandelijkse cijfers dichter bij die van 2019, zij het nog altijd iets lager.

Maandelijks ingediende LIMOSA-aangiften in 2019 en 2020

bron: RSZ

3. Studentenmigratie

Migraties naar België om studieredenen worden weergegeven aan de hand van vier soorten gegevens:

- In 2020 **toegekende visa lang verblijf om studieredenen** (deze gegevens hebben alleen betrekking op de nationaliteiten die visumplichtig zijn).
- De **om onderwijsgerelateerde redenen afgeleverde eerste verblijfstitels** waarvoor 2019 het laatste beschikbare jaar is.
- Vervolgens worden **de wijzigingen in de verblijfstitels** van onderdanen van derde landen voorgesteld voor het jaar 2019. De studenten zijn daarbij in de meerderheid.
- Tot slot gegevens over beslissingen van DVZ in 2020 die alleen betrekking hadden op studenten uit derde landen:
  - verlengingen van het verblijf om studieredenen (wijziging van status);
  - verlengingen van de A-kaart;
  - de bevelen om het grondgebied te verlaten.

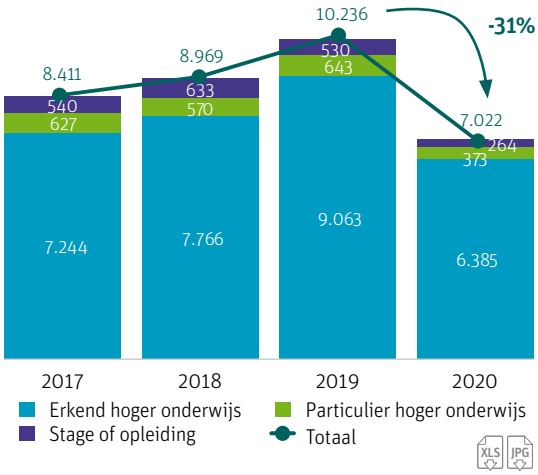
Visa lang verblijf in 2020

In 2020:

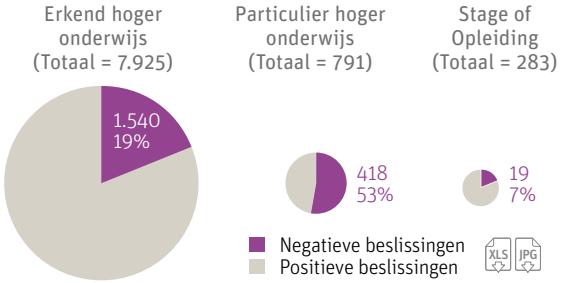
- werden **7.022** visa lang verblijf toegekend om studieredenen. Terwijl de trend tussen 2017 en 2019 stijgend was, werden er in het door COVID-19 gedomineerde jaar 2020 31% minder visa toegekend dan in 2019.
- **91%** van de visa werd afgegeven voor studies in het erkend hoger onderwijs, **5%** voor studies in het particulier hoger onderwijs en **4%** in het kader van stages of opleidingen.
- Het aandeel weigeringen bedraagt 22% maar is veel hoger voor het particulier hoger onderwijs, namelijk 53%, tegenover 19% voor het erkend hoger onderwijs en 7% voor de stages of opleidingen.
- Visa voor studiegerelateerde redenen werden nagenoeg even vaak toegekend aan vrouwen (**51%**) als aan mannen (**49%**).
- Sommige nationaliteiten zijn meer getroffen door de COVID-19-pandemie dan andere. Het aantal toegekende studentenvisa daalde tussen 2019 en 2020 met 67% voor Amerikanen (VS), met 43% voor Turken, met 38% voor Chinezen, met 34% voor Indiërs, met 23% voor Russen en met 21% voor Congolezen (DR Congo). Ze bleven wel stijgen voor Libanezen (+43%) en Kameroeners (+11%).
- Het aandeel weigeringen varieert sterk naargelang van de nationaliteit: zo bedraagt het **55%** voor Kameroeners, terwijl het maar **1%** is voor Chinezen, Amerikanen (VS) en Indiërs.

Voor meer informatie over de visa en de impact van de COVID-19-pandemie, zie de katern Toegang tot het grondgebied.

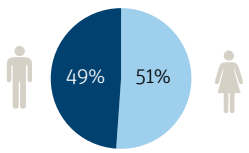
Om studieredenen toegekende visa lang verblijf

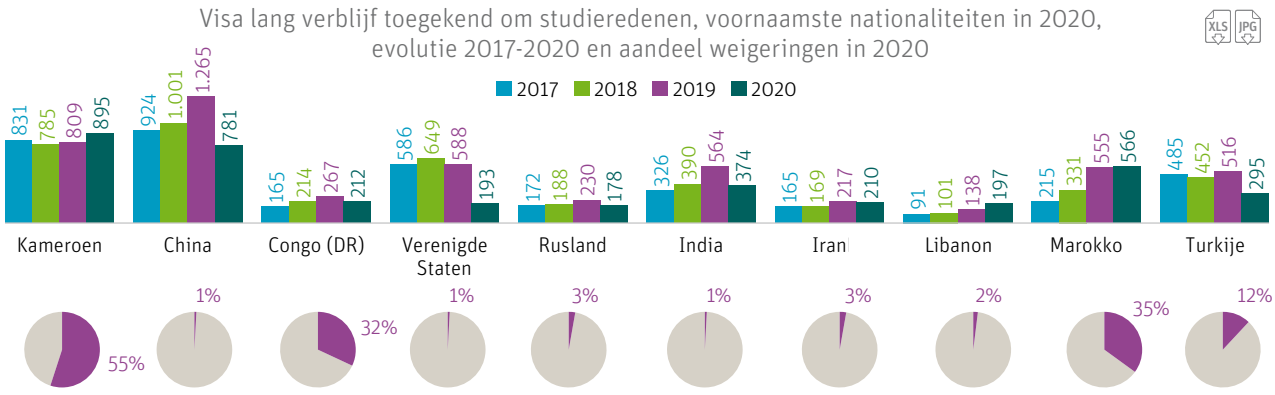
Aandeel weigeringen in 2020

In 2020 toegekende visa per geslacht

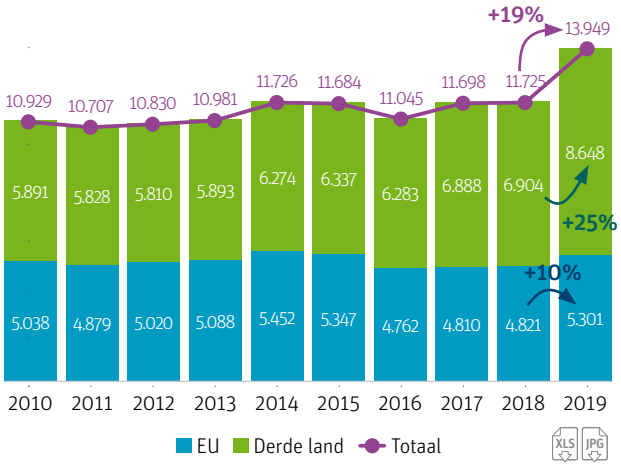

Visa lang verblijf toegekend om studieredenen, voornaamste nationaliteiten in 2020, evolutie 2017-2020 en aandeel weigeringen in 2020

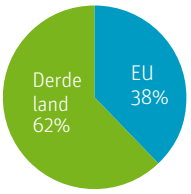
bron: FOD Buitenlandse Zaken, berekeningen Myria

Eerste verblijfstitels afgegeven in 2019 aan in het buitenland geboren personen om onderwijsredenen

Noot: Kroatië wordt bij de EU-landen gerekend, ook voor de periode 2010-2013.

In 2019 waren EU-burgers goed voor 38% van de begunstigden van dit type verblijfstitels, tegenover 62% onderdanen van derde landen.

- **Stijging met 19% tussen 2018 en 2019**, 10% voor EU-burgers en 25% voor onderdanen van derde landen.
- **Fransen** waren de voornaamste nationaliteit onder de begunstigden van dit type verblijfstitel in 2019. Hun aantal is tussen 2010 en 2019 stabiel gebleven.
- Het aantal **Chinese** begunstigden, op de 2e plaats in de ranglijst van 2019, is **tussen 2010 en 2019** bijna verdubbeld (zie onderstaande figuur). Opvallend was trouwens de forse toename (x1,4) van hun aantal tussen 2018 en 2019 (zie tabel hiernaast).
- **Italianen** (3e plaats) en **Kameroeners** (4e plaats) zagen hun aantal tussen 2010 en 2019 ook aanzienlijk stijgen, net als Indiërs (6e plaats).
- De stijging **tussen 2018 en 2019** was bijzonder sterk voor Indiërs (x1,7) en Marokkanen (x1,7). Terwijl het aantal Indiërs sinds 2011 een aanhoudend opwaartse trend vertoont, daalde het aantal Marokkanen aanvankelijk tussen 2010 en 2017, om vervolgens te stijgen.

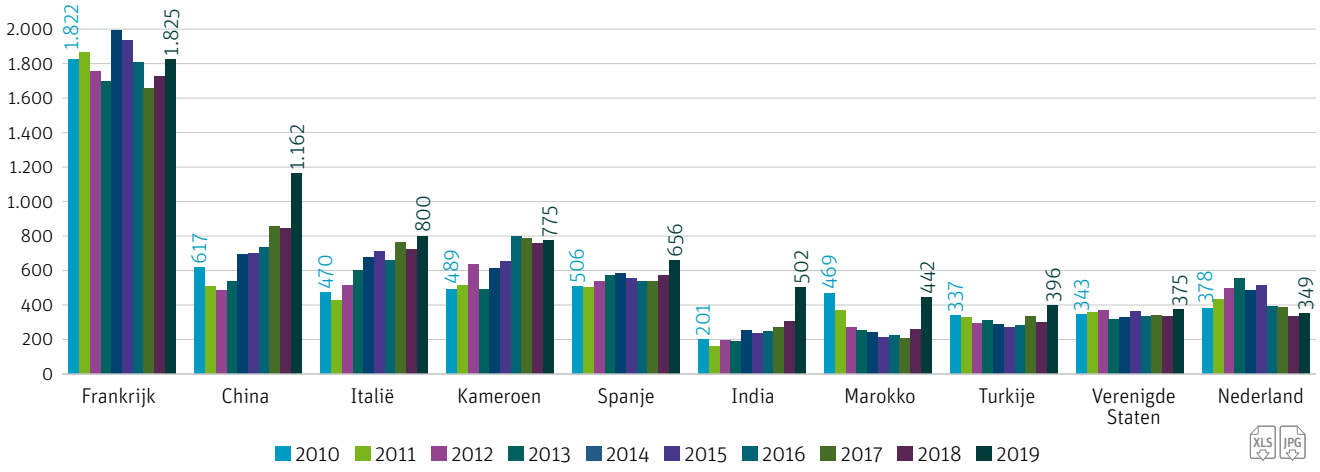
Voornaamste nationaliteiten van de begunstigden in 2019 en evolutie 2018-2019

	2018	2019	Evol. 2018-2019
Frankrijk	1.727	1.825	↗ x 1,1
China	843	1.162	↗ x 1,4
Italië	721	800	↗ x 1,1
Kameroen	756	775	→ x 1,0
Spanje	574	656	↗ x 1,1
India	303	502	↗ x 1,7
Marokko	260	442	↗ x 1,7
Turkije	297	396	↗ x 1,3
Verenigde Staten	336	375	↗ x 1,1
Nederland	331	349	↗ x 1,1
Brazilië	224	287	↗ x 1,3
Congo (DR)	188	260	↗ x 1,4
Mexico	178	249	↗ x 1,4
Canada	177	221	↗ x 1,2
Iran	165	210	↗ x 1,3
Duitsland	201	188	↘ x 0,9
Rusland	146	184	↗ x 1,3
Griekenland	184	169	↘ x 0,9
Portugal	142	164	↗ x 1,2
Taiwan	122	152	↗ x 1,2

XLS JPG

De **Fransen** waren goed voor **13%** van de in 2019 afgegeven eerste verblijfstitels om onderwijsredenen.

Top 10 van de nationaliteiten van begunstigden in 2019 en evolutie 2010-2019

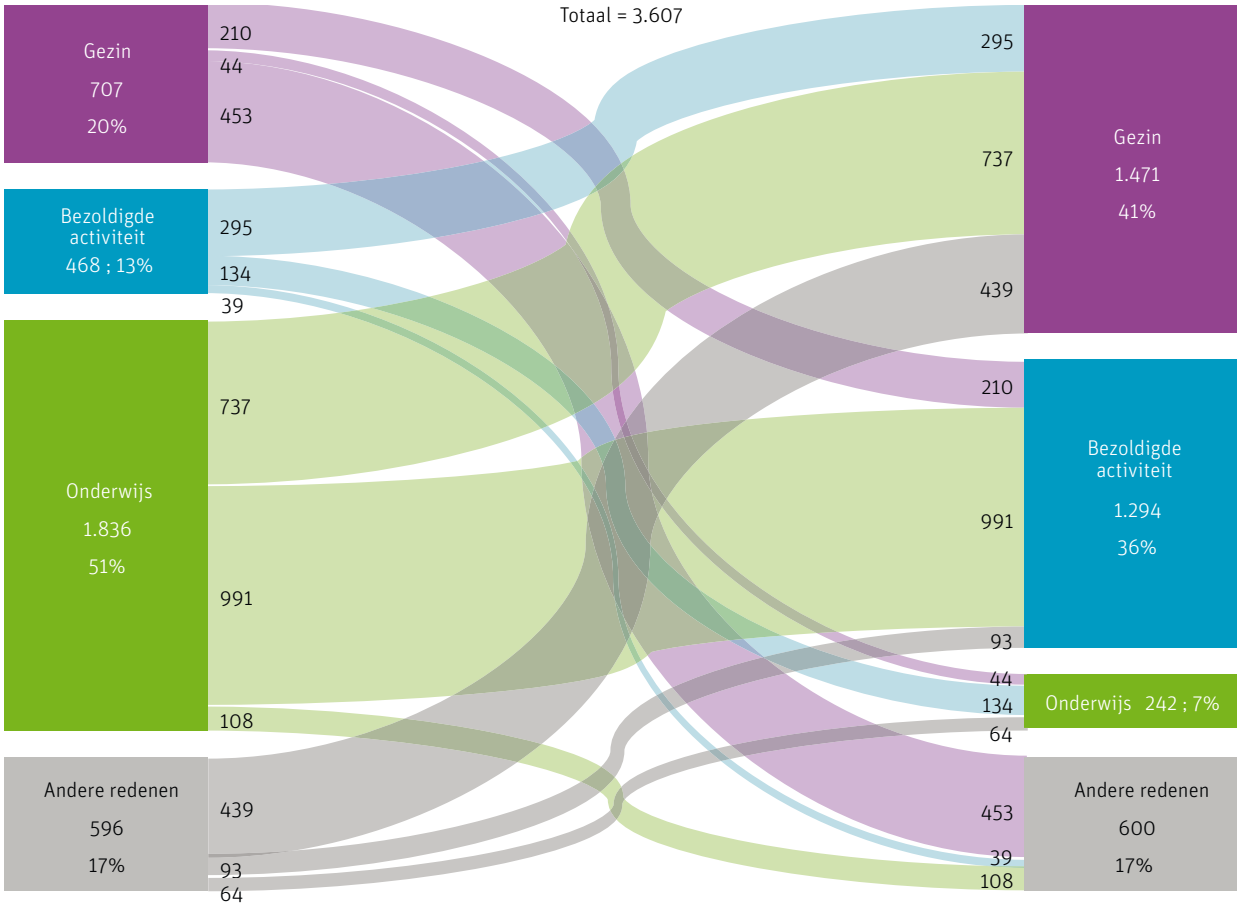
bron: DVZ

Verblijfstitels: statuswijzigingen van onderdanen van derde landen in 2019

De meeste statuswijzigingen betreffen **studenten** die achteraf een verblijfstitel krijgen voor een bezoldigde activiteit of om gezinsredenen

Voor meer informatie over statuswijzigingen, zie: https://emnbelgium.be/sites/default/files/publications/be_emn_ncp_changes_in_immigration_status_2016_final_13_mei_2016.pdf

De situatie van vreemdelingen met een verblijfstitel afgeleverd om gezinsredenen, voor een bezoldigde activiteit, om onderwijsgerelateerde redenen of om een andere reden kan veranderen waardoor ze een nieuwe verblijfstitel om een andere van deze redenen krijgen (bijvoorbeeld een student die na zijn studie een baan vindt kan van een verblijfstitel voor onderwijsgerelateerde redenen overstappen op een verblijfstitel voor een bezoldigde activiteit).
Deze gegevens geven de statuswijzigingen weer van onderdanen van derde landen in 2019 volgens de reden van de oorspronkelijke verblijfstitel en de reden van de nieuwe verblijfstitel.

Opmerking: De cijfers over statuswijzigingen hebben betrekking op in België en in het buitenland geboren onderdanen van derde landen. Andere motieven zijn internationale bescherming, regularisatie en andere redenen.

Bij meer dan de helft van de statuswijzigingen in 2019 ging het om personen die van een onderwijsgerelateerde verblijfsstatus naar een andere status zijn overgestapt. Van deze **1.836 onderdanen van derde landen**:

- zijn er **991** (54%) overgestapt op een verblijfstitel afgegeven om redenen die verband houden met een bezoldigde activiteit,
- **737** (40%) op een gezinsgerelateerde verblijfstitel en
- **108** (6%) op een verblijfstitel die om een andere reden is afgegeven.
- Bijzonder weinig onderdanen van derde landen (**7%**) daarentegen wijzigen hun verblijfsstatus om een onderwijsgerelateerde verblijfstitel te krijgen. Talrijker waren zij die hun verblijfsstatus wijzigden om een verblijfstitel te krijgen die werd afgegeven om gezinsredenen (**41%**) of voor een bezoldigde activiteit (**36%**).

bron: DVZ - Eurostat

Verlenging van het verblijf van onderdanen van derde landen voor studies (statuswijziging)

In 2020:

- Kregen **163** personen toestemming om hun legaal verblijf in België te verlengen voor studies in het erkend hoger onderwijs, terwijl zij voordien een ander soort legaal verblijf hadden (om andere redenen dan studies).
- Dat was ook het geval voor **9** personen in het particulier hoger onderwijs en
- voor **149** onderzoekers.
- In het geval van het erkend hoger onderwijs bedroeg het aandeel weigeringen in 2020 **12%**, terwijl dat voor onderzoekers **0%** was. In het geval van het particulier hoger onderwijs werden 5 weigeringen geregistreerd voor 9 akkoorden.

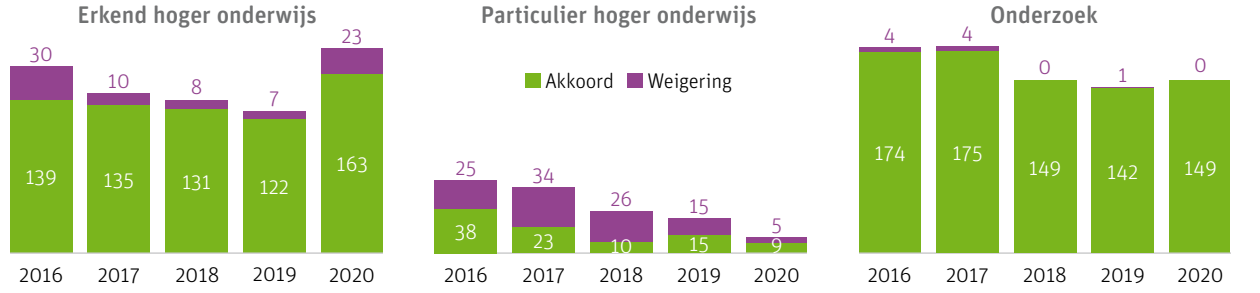
Erkend hoger onderwijs
Machtiging tot verblijf op grond van artikel 58 van de wet van 15 december 1980.

Particulier hoger onderwijs
Machtiging tot verblijf op grond van artikel 9 van de wet van 15 december 1980.

Onderzoekers
Machtiging tot verblijf op grond van artikel 61/11 van de wet van 15 december 1980.

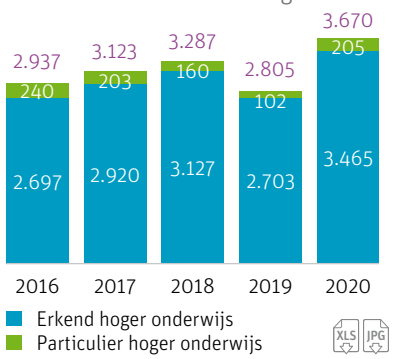
Opmerking: Onderzoekers vallen niet onder de categorie eerste verblijfstitels die worden afgegeven om studiegerelateerde redenen maar wel om de redenen die verband houden met een bezoldigde activiteit. Hetzelfde geldt voor de gegevens over visa.

Personen aan wie een verlenging van het verblijf voor studiedoeleinden is toegekend of geweigerd en die voordien een andere vorm van legaal verblijf hadden (statuswijziging)

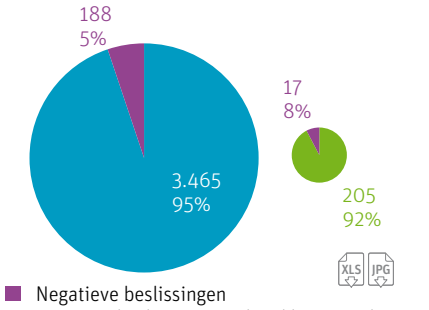
Verlenging van de A-kaart (derde landen)

Positieve beslissingen

Wanneer een student uit een derde land een machtiging tot verblijf krijgt, ontvangt hij een A-kaart die 1 jaar geldig is. Deze kaart vervalt gewoonlijk op 31 oktober van het lopende academiejaar. Die kan elk jaar worden verlengd voor de duur van de studies en wordt alleen verlengd als de student nog altijd voldoet aan de vereiste verblijfsvoorwaarden.

Aandeel weigeringen in 2020

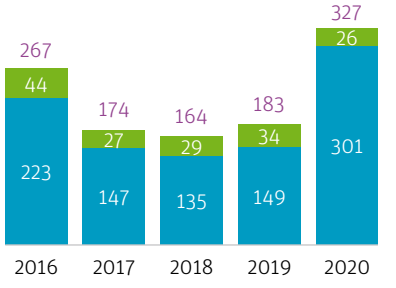

In 2020 werden 3.670 verlengingen van de A-kaart toegekend in het kader van het studentenverblijf,

- **3.465** in het kader van het erkend hoger onderwijs en
- **205** in het kader van het particulier hoger onderwijs.
- Dat is een stijging ten opzichte van de voorgaande jaren.
- Het aandeel weigeringen is laag en betrekkelijk stabiel, met name **5%** in het geval van het erkend hoger onderwijs en **8%** in het geval van het particulier hoger onderwijs.

Opmerking: Verlengingen van ambtswege door gemeenten na overlegging van de nodige documenten zijn hier niet inbegrepen.

Bevelen om het grondgebied te verlaten (BGV's) (derde landen)

- In 2020 werden **327** BGV's afgegeven aan studenten uit derde landen.
- Dat is een opvallend sterke stijging tegenover de **183** in 2018.

NB: Alleen in het kader van een studentenaanvraag door de dienst Lang verblijf van DVZ afgegeven BGV's worden hier in aanmerking genomen.
Middelbaar onderwijs geeft normaliter geen recht op verblijf, op enkele uitzonderingen na.

bron: DVZ

2. Recente ontwikkelingen

Deze katern schetst de recente ontwikkelingen op het vlak van economische migratie (1), vrij verkeer (2), detachering (3), studenten (4) en langdurig ingezetenen (5). De focus ligt daarbij op beleidswijzigingen en — waar relevant — op rechtspraak van de hogere gerechtshoven. De katern begint met een korte uiteenzetting over de COVID-19-maatregelen binnen deze gebieden.

De impact van COVID-19 op arbeidsmigranten en Unieburgers

De COVID-19-pandemie had ook een aanzienlijke impact op de economische migratie en het vrij verkeer. Zo werden er onderlinge akkoorden gesloten tussen lidstaten en werden bepaalde verplichtingen tijdelijk aangepast.

- De gewesten[1] kenden een tijdelijke verlenging van de toelating tot arbeid toe wanneer een buitenlandse werknemer, die niet de nationaliteit heeft van een EER-lidstaat of Zwitserland, door de coronacrisis niet kan terugkeren naar het thuisland. Wel is hiervoor vereist dat de persoon in het bezit is van een tijdelijke machtiging tot verlenging van verblijf om redenen van overmacht en van een geldige arbeidsovereenkomst.[2]
- Derdelanders die hun gecombineerde vergunning willen hernieuwen kunnen dat doen als ze voldoen aan de voorwaarden. Indien ze tijdelijk werkloos zijn geweest omwille van de COVID-19-pandemie zal daarmee rekening worden gehouden en dienen ze niet te voldoen aan de geldende salarisbarema's. Men dient wel de nodige motiveringen en bewijsstukken toe te voegen bij de aanvraag.[3]
- Er werden verschillende onderlinge akkoorden gesloten tussen de bevoegde autoriteiten van België en die van zowel Nederland,[4] het Groothertogdom Luxemburg,[5] Duitsland,[6] als Frankrijk[7]. Dat tot voorkoming van dubbele belasting en tot regeling van andere aangelegenheden inzake belastingen voor grensarbeiders. Zo dienden bijvoorbeeld de thuiswerkdagen gezien te worden als gepresteerd in de overeenkomstsluitende staat waar de grensarbeider zijn dienstbetrekking uitgeoefend zou hebben zonder de maatregelen ter bestrijding van de COVID-19-pandemie. Deze akkoorden werden steeds verlengd. Bij het schrijven van deze tekst gold de verlenging tot en met 31 maart 2021.
- Een derdelander/Unieburger die niet in een hotel verblijft dient normaal zijn verblijf te melden aan de gemeente. De DVZ liet in aanbevelingen aan de gemeenten weten dat het voor een bepaalde tijd niet nodig is om zich fysiek naar de gemeente te begeven.[8] Het bezoek aan de gemeente kan worden vervangen door het sturen van een e-mail naar de gemeente met de nodige documenten. De gemeente zal dan een aankomstverklaring opmaken of een melding van aanwezigheid per e-mail overmaken.

Reactie EU op COVID-19

De COVID-19-pandemie zorgde voor meerdere uitdagingen binnen de Europese Unie[9], aangezien verschillende lidstaten reisbeperkingen oplegden om de volksgezondheid te vrijwaren. De Europese Commissie probeerde daarop meermaals in te spelen aan de hand van leidraden. Zo werden er in maart 2020 richtsnoeren gepubliceerd betreffende het uitoefenen van het recht op vrij verkeer voor werknemers.[10] Daarin besprak de Commissie onder meer het vrij verkeer van werknemers die cruciale beroepen uitoefenen, grensarbeiders en gedetacheerden. Verder werd in de richtsnoeren ingegaan op gezondheidscontroles die uitgevoerd kunnen worden en werd er aangedrongen om een specifieke procedure op te zetten voor een vlotte grensovergang

1 Zie ook: https://www.vlaanderen.be/arbeidskaart-en-arbeidsvergunning/coronacrisis; https://economie-werk.brussels/vergunning-covid (geraadpleegd op 11 februari 2021) en informatie aangereikt door de Service Public de Wallonie économie, emploi, recherche via het Europees Migratienetwerk België op 6 augustus 2020.

2 Zie ook EMN Ad-Hoc Query 2020.51 "Maintaining flows of legal migrant workers in essential sectors".

3 Zie ook: https://www.vlaanderen.be/arbeidskaart-en-arbeidsvergunning/coronacrisis; https://economie-werk.brussels/vergunning-covid; https://emploi.wallonie.be/home/travailleurs-etrangers/permis-de-travail/info-coronavirus.html (geraadpleegd op 11 februari 2021); https://emploi.wallonie.be/home/travailleurs-etrangers/permis-de-travail/info-coronavirus.html.

4 Overeenkomst van 30 april 2020 tussen de bevoegde autoriteiten van Nederland en België met betrekking tot de situatie van de grensarbeiders in de context van de COVID-19-gezondheidscrisis.

5 Akkoord in onderling overleg van 19 mei 2020 tussen de bevoegde autoriteiten van België en Luxemburg met betrekking tot de grensarbeiders in de context van de strijd tegen de verspreiding van COVID-19.

6 Akkoord in onderling overleg van 6 mei 2020 tussen de bevoegde autoriteiten van Duitsland en België met betrekking tot de situatie van de grensarbeiders die van thuis uit werken in de context van de COVID-19-pandemie.

7 Akkoord in onderling overleg van 15 mei 2020 tussen de bevoegde autoriteiten van Frankrijk en België met betrekking tot de grensarbeiders in de context van de strijd tegen de verspreiding van COVID-19.

8 Deze aanbevelingen zijn niet publiek. Bron: https://www.agii.be/nieuws/de-impact-van-de-covid-19-pandemie-op-de-rechtspositie-van-vreemdelingen#kortverblijfinbelgie (geraadpleegd op 11 februari 2021).

9 Zie ook: *EU Citizenship Report 2020, Empowering citizens and protecting their rights*, 15 december 2020 en https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/eu_citizenship_report_2020_-_empowering_citizens_and_protecting_their_rights_en.pdf.

10 Mededeling van de Commissie, Richtsnoeren betreffende de uitoefening van het recht op vrij verkeer van werknemers tijdens de uitbraak van COVID-19, 2020/C102 1/03, 30 maart 2020.

voor seizoenarbeiders. In mei 2020 zorgde de Commissie voor een pakket maatregelen voor meer coördinatie tussen de lidstaten bij het versoepelen van de reisbeperkingen.[11] Het pakket voorzag in een gefaseerde aanpak die van een geleidelijk herstel van het vrij verkeer uiteindelijk moest leiden tot een volledige opheffing van de reisbeperkingen en binnengrenscontroles.

In oktober 2020 publiceerde de Raad na een voorstel van de Europese Commissie een aanbeveling voor een gecoördineerde aanpak van beperkingen op het recht op vrij verkeer in de context van de COVID-19-pandemie. Volgens deze aanbeveling[12] dienen alle maatregelen die door een lidstaat worden getroffen om het recht op vrij verkeer te beperken naar aanleiding van COVID-19 proportioneel, niet-discriminatoir en goed gecoördineerd te zijn en moeten ze duidelijk worden gecommuniceerd op EU-niveau.

Studie over de effecten van de COVID-19-pandemie op arbeidsmigratie en -mobiliteit

Covivat, het Corona Onderzoeksconsortium voor Inkomensverdeling en Sociale Effecten[13], verrichte een studie over de effecten van de COVID-19-pandemie op arbeidsmigratie en -mobiliteit.[14] De onderzoekers stelden vast dat er zich een onmiddellijke impact voordeed op het vlak van arbeidsmigratie, dat er sectorspecifieke effecten zijn en dat er ook sprake is van een impact op lange termijn. Zo werd duidelijk dat het door de reisbeperkingen moeilijk werd voor grensarbeiders om te pendelen naar het EU-land waar zij tewerkgesteld zijn. Ook waren er directe effecten op seizoenarbeid[15] en detachering. Daarnaast werden de zorgsector en de landbouwsector geconfronteerd met tekorten. Op lange termijn zullen tal van sectoren met een economische krimp kampen waardoor er mogelijk ook minder vraag zal zijn naar buitenlandse arbeidskrachten. In de studie wordt vastgesteld dat er ook meer digitale communicatie mogelijk werd, die migratie op termijn gedeeltelijk zou kunnen vervangen, voornamelijk voor de hooggeschoolde en niet-essentiële beroepen. Vervolgens toont de studie aan dat er zich een sterke daling voordeed in de aanvragen van arbeidskaarten en gecombineerde vergunningen. De klassieke arbeidsmigratie in België is voornamelijk gericht op het aantrekken van hooggeschoolden, maar de COVID-19-pandemie heeft aangetoond dat ook de laag- en middengeschoolde profielen van belang zijn voor de economie. De onderzoekers besluiten dat de COVID-19-pandemie niet de rem op arbeidsmigratie heeft gezet die op een bepaald moment gevreesd werd. Wel had ze een aanzienlijke impact op de klassieke arbeidsmigratie. Zo is het duidelijk dat detachering meer succes kende, aangezien het een flexibeler en goedkoper systeem is om aan de arbeidsvraag van bedrijven te voldoen.

2.1. | Economische migratie

2.1.1. | Gecombineerde vergunning en arbeidskaart

Arbeidsmigranten uit derde landen kunnen sinds januari 2019 een gecombineerde vergunning voor arbeid en verblijf aanvragen.[16] Tot voor kort kon elke derdelander met een geldig kort of lang verblijf in België deze *single permit* aanvragen op het grondgebied. Sinds 1 september 2020 werd de **toegang tot de procedure** echter sterk ingeperkt door wijziging van artikel 61/25-2, §2 vreemdelingenwet.[17] Door deze wijziging is een aanvraag voor een gecombineerde vergunning vanuit België alleen nog mogelijk vanuit kort verblijf of vanuit een verblijf als student of onderzoeker. Andere derdelanders in legaal verblijf komen niet langer in aanmerking voor

11 Mededeling van de Commissie, Naar een gefaseerde en gecoördineerde aanpak van het herstel van het vrije verkeer en de opheffing van de binnengrenscontroles – COVID-19, 2020/C 169/03, 15 mei 2020.

12 Aanbeveling (EU) 2020/1475 van de Raad van 13 oktober 2020 betreffende een gecoördineerde aanpak van de beperking van het vrije verkeer in reactie op de COVID-19-pandemie, 14 oktober 2020.

13 Het COVIVAT-consortium is een samenwerking tussen drie onderzoeksgroepen van de Katholieke Universiteit Leuven en de Universiteit Antwerpen. Het consortium heeft als doel de sociale gevolgen van de verspreiding van het coronavirus voor de inkomens van de Belgische gezinnen in kaart te brengen, en wetenschappelijke inzichten te genereren die het sociaal-economische beleid kunnen ondersteunen om de sociale gevolgen van de coronacrisis te beperken, en die het post-coronabeleid mee vorm kunnen geven. Zie ook: https://sites.google.com/view/covivat/.

14 Voor meer info zie: Lens D., Marx I., Mussche N., *De effecten van de Covid-19-pandemie op arbeidsmigratie en -mobiliteit, COVIVAT Beleidsnota 8,* Leuven/Antwerpen, februari 2021 en https://sites.google.com/view/covivat/#h.3jufkpvt43va.

15 Zie hierover onder meer Myria, *Migratie in cijfers en in rechten 2020,* Katern Economische migratie, vrij verkeer en studenten, p. 37.

16 De procedure voor de gecombineerde vergunning met enerzijds een gewestelijke toelating voor arbeid en anderzijds een federale toelating tot verblijf trad in werking na laattijdige omzetting van Richtlijn 2011/98/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende één enkele aanvraagprocedure voor een gecombineerde vergunning voor onderdanen van derde landen om te verblijven en te werken op het grondgebied van een lidstaat, alsmede inzake een gemeenschappelijk pakket rechten voor werknemers uit derde landen die legaal in een lidstaat verblijven.

17 Wet van 31 juli 2020 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wat binnen een onderneming overgeplaatste personen betreft en tot wijziging van de wet van 6 mei 2009 houdende diverse bepalingen betreffende asiel en immigratie wat de inhaling van de achterstand met betrekking tot de betwistingen betreft.

een dergelijke statuswijziging naar arbeidsmigrant[18] en kunnen alleen vanuit het buitenland een *single permit* aanvragen.[19] Volgens de memorie van toelichting beoogt de wetgever met deze beperking een duidelijker onderscheid te maken tussen economische migratie enerzijds en verblijven om "andere redenen" anderzijds (bijvoorbeeld gezinshereniging), met slechts een aantal uitzonderingen conform het Europees recht.[20]

In februari 2020 lanceerde Vlaanderen een **elektronisch aanvraagsysteem** voor de gecombineerde vergunningen en arbeidskaarten. Na een korte overgangsfase zijn Vlaamse werkgevers sinds juli 2020 verplicht om hun aanvragen voor vergunningen voor arbeidsmigranten uit derde landen in te dienen via e-mail. Door de COVID-19-pandemie werden elektronische aanvragen ook ingevoerd in het Waalse Gewest en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Op termijn is het evenwel de bedoeling dat werkgevers hun aanvragen voor gecombineerde vergunningen niet langer per e-mail naar de bevoegde deelstaat sturen, maar via een gemeenschappelijk elektronisch platform indienen. De federale staat, de gewesten en de Duitstalige Gemeenschap sloten begin 2021 een samenwerkingsakkoord over de oprichting van een dergelijk platform, dat ook de uitwisseling van gegevens tussen de betrokken administraties moet vereenvoudigen.[21] Op 1 april 2021 startte het online portaal met een eerste testfase.[22]

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voerde in de zomer van 2020 enkele wijzigingen door op het vlak van toelatingen tot arbeid. De voornaamste betreft de **afschaffing van de nationaliteitsvereiste** voor gecombineerde vergunningen en arbeidskaarten met verplichte arbeidsmarkttest. In het verleden konden deze documenten uitsluitend worden aangevraagd voor arbeidsmigranten uit een beperkt aantal landen die een internationale tewerkstellingsovereenkomst met België hadden gesloten. In navolging van het Vlaamse Gewest en het Waalse Gewest besloot nu dus ook de Brusselse regering om deze voorwaarde te schrappen, zodat migranten van elk derde land voortaan in aanmerking komen voor een toelating tot arbeid in Brussel.[23]

Twee jaar na de invoering van de gecombineerde vergunning paste ook Vlaanderen zijn regelgeving voor de tewerkstelling van buitenlandse werknemers op verschillende punten aan. Het besluit van 8 januari 2021[24] bevat een **resem wijzigingen** met uiteenlopende doelstellingen (waaronder buitenlands talent aantrekken, een administratieve vereenvoudiging doorvoeren en misbruik aanpakken), zoals:[25]

- terwijl een arbeidskaart voor maximum 90 dagen vroeger alleen kon worden aangevraagd voor een aaneensluitende periode, kan dat nu ook voor een tewerkstelling van maximaal 90 dagen binnen een periode van 180 dagen;
- bij de weigeringsgronden wordt er een onderscheid gemaakt tussen verplichte en facultatieve gronden, wordt de lijst van eerdere sancties uitgesproken tegen de werkgever uitgebreid en wordt er een wachttijd van twaalf maanden ingevoerd;
- bij een aanvraag tot hernieuwing van een vergunning voor tewerkstelling in dezelfde functie bij dezelfde werkgever geldt voortaan een vermoeden dat de arbeidsmarkttest is vervuld.

Het besluit voert ook een aantal wijzigingen door voor specifieke categorieën van werknemers. Zo voorziet het in een flexibelere regeling voor "internationale docenten" (voorheen "gastprofessoren"), die voortaan ook als master kunnen lesgeven aan een erkende instelling voor hoger onderwijs. Bovendien kunnen bepaalde hooggekwalificeerde werknemers en onderzoekers naast hun hoofdactiviteit nu ook een bijkomende lesopdracht in een dergelijke instelling opnemen. Ten slotte werd ook de regelgeving voor seizoenarbeiders en gedetacheerden op bepaalde punten aangepast (zie verder). In de overige deelstaten werden de regels rond arbeidsmigratie die in 2019 werden ingevoerd nog niet herzien.

18 Deze personen hebben uiteraard wel nog altijd onbeperkte toegang tot de arbeidsmarkt voor de duur van hun verblijf (art. 5 Wet 9 mei 2018 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse onderdanen die zich in een specifieke verblijfssituatie bevinden).

19 De Vlaamse regering bracht de eigen regelgeving in overeenstemming met de federale wetgeving in het Besluit van 8 januari 2021 dat verder wordt besproken.

20 Memorie van toelichting bij het wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wat binnen een onderneming overgeplaatste personen betreft, DOC 55 1347/001, 16 juni 2020, p. 17.

21 Samenwerkingsakkoord van 5 maart 2021 houdende uitvoering van het samenwerkingsakkoord van 2 februari 2018 tussen de Federale Staat, het Waalse Gewest, het Vlaamse Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de coördinatie tussen het beleid inzake de toelatingen tot arbeid en het beleid inzake de verblijfsvergunningen en inzake de normen betreffende de tewerkstelling en het verblijf van buitenlandse arbeidskrachten en wat betreft de oprichting van een elektronisch platform in het kader van de gecombineerde verblijfsaanvraagprocedure met het oog op tewerkstelling.

22 *De Morgen*, 11 maart 2021, "Crevits en Mahdi willen hoogopgeleide buitenlandse werknemers aantrekken".

23 Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 25 juni 2020 tot wijziging van het koninklijk besluit van 9 juni 1999 houdende de uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers.

24 Besluit van de Vlaamse Regering van 8 januari 2021 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2018 houdende uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers.

25 Beslissingen Vlaamse Regering - Economie, Wetenschap en Innovatie (8 januari 2021) (https://www.ewi-vlaanderen.be/nieuws/beslissingen-vlaamse-regering-economie-wetenschap-en-innovatie-8-januari-2021).

Hof van Justitie - Gecombineerde vergunning - Recht op gezinsuitkering gezinsleden in een derde land

Het Hof van Justitie werd geraadpleegd in een dossier over een derdelander die op basis van een gecombineerde vergunning in een lidstaat verblijft.[26] Tijdens een deel van deze periode verbleven zijn vrouw en kinderen nog in het land van herkomst Sri Lanka. De Italiaanse wetgeving sloot gezinsleden van een derdelander evenwel uit van de gezinsuitkering wanneer ze zich niet in Italië bevonden. Het Hof oordeelde dat volgens het Unierecht[27] een lidstaat geen regeling mag hebben waarbij de gezinsleden van de houder van een gecombineerde vergunning die zich in een derde land bevinden niet in aanmerking worden genomen voor de vaststelling van het recht op een socialezekerheidsuitkering. Dat aangezien de gezinsleden van een onderdaan van die lidstaat die in een derde land verblijven wel in aanmerking worden genomen.

2.1.2. | Seizoenarbeiders

De **omzetting van de Europese seizoenarbeidersrichtlijn**[28] werd voltooid door de inwerkingtreding van het koninklijk besluit van 23 maart 2020 ter uitvoering van de wet van 5 mei 2019.[29] Het besluit vormt het sluitstuk van een complexe omzettingsprocedure die, naast de hier beschreven federale wetgeving, ook steunt op verschillende samenwerkingsakkoorden tussen de gewesten en de federale overheid en op besluiten van de regeringen van de drie gewesten en de Duitstalige Gemeenschap.[30] Sinds de inwerkingtreding van het besluit op 7 mei 2020 kunnen arbeidsmigranten van buiten de Europese Unie nu ook voor seizoenarbeid een gecombineerde vergunning aanvragen.

Aanvankelijk gold voor deze seizoenarbeiders in het Vlaamse Gewest, zoals voor andere werknemers uit derde landen, dat het aan hen betaalde loon niet lager mocht zijn dan het gewaarborgd gemiddeld maandelijks minimuminkomen (GGMMI). De Vlaamse regering oordeelde echter dat deze vereiste te streng is voor seizoenarbeiders. Het **loon van seizoenarbeiders** moet voortaan niet meer aan deze specifieke drempel voldoen, maar moet wel nog steeds voldoen aan de geldende sectorale barema's en voldoende hoog zijn om hen in staat te stellen in hun behoeften of die van hun gezin te voorzien.[31]

De omzetting van de Europese richtlijn in België en de andere lidstaten komt uitvoerig aan bod in een recente **studie van het Europees Migratienetwerk** over het aantrekken en het beschermen van seizoenarbeiders uit derde landen.[32] De studie toont aan dat deze seizoenarbeiders hoofdzakelijk tewerkgesteld worden in de landbouw-, toerisme- en industriesector, en voornamelijk afkomstig zijn uit aangrenzende regio's, met Oekraïne als voornaamste land van herkomst. Terwijl België in de eerste plaats steunt op seizoenarbeiders uit de EU (met name Bulgarije, Polen en Roemenië), kiezen andere lidstaten ervoor om actief seizoenarbeiders van buiten de Unie aan te trekken via onder meer vereenvoudigde procedures, kortere behandelingstermijnen en samenwerking met specifieke landen van herkomst. Uit de studie blijkt ten slotte dat de vooropgestelde bescherming van de rechten van seizoenarbeiders vaak niet overeenstemt met hun situatie in de praktijk, doordat zij sterk afhankelijk blijven van hun werkgever en zich vaak niet bewust zijn van hun eigen rechten.

26 HvJ, 25 november 2020, *Istituto Nazionale della Previdenza Sociale (INPS) t. WS*, C-302/19.

27 Artikel 12, lid 1, e) richtlijn 2011/98/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende één enkele aanvraagprocedure voor een gecombineerde vergunning voor onderdanen van derde landen om te verblijven en te werken op het grondgebied van een lidstaat, alsmede inzake een gemeenschappelijk pakket rechten voor werknemers uit derde landen die legaal in een lidstaat verblijven.

28 Richtlijn 2014/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen met het oog op tewerkstelling als seizoenarbeider.

29 Koninklijk besluit van 23 maart 2020 tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, wat de binnenkomst en het verblijf van onderdanen van derde landen in de hoedanigheid van seizoenarbeider betreft.

30 Zie het overzicht in Myria, *Migratie in cijfers en in rechten 2020*, Katern Economische migratie, vrij verkeer en studenten, p. 18.

31 Art. 22 Besluit van de Vlaamse Regering van 8 januari 2021 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2018 houdende uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers.

32 European Migration Network, *Attracting and Protecting the Rights of Seasonal Workers*, december 2020.

2.1.3. | Intra-corporate transferees

Ook de Europese richtlijn over derdelanders die worden overgeplaatst binnen een onderneming, beter bekend als *intra-corporate transferees* (ICT),[33] werd verder omgezet door de wet van 31 juli 2020.[34] De wet voegt een nieuw hoofdstuk in de vreemdelingenwet in over de verblijfsvoorwaarden, aanvraagprocedure en mobiliteit van deze nieuwe categorie van arbeidsmigranten. De regels met betrekking tot arbeid werden al eerder vastgelegd door de gewesten. Het betreft nog altijd een **gedeeltelijke omzetting**: derdelanders kunnen nu wel al een ICT-vergunning aanvragen, maar zullen de vergunning pas kunnen ontvangen zodra een laatste koninklijk besluit ter uitvoering van de wet in werking is getreden.

2.1.4. | Zelfstandigen

Sinds de zesde staatshervorming van 2014 kunnen de gewesten[35] een eigen beleid en wetgeving rond economische migratie ontwikkelen. In tegenstelling tot de regelgeving voor werknemers uit derde landen, die sinds de staatshervorming geleidelijk geregionaliseerd werd, geldt voor zelfstandigen van buiten de EU momenteel nog steeds de federale wetgeving van 1965.[36] Volgens de Vlaamse minister van Economie en Werk is deze laatste wet niet meer aangepast aan de actuele noden van de Vlaamse economie. In juli 2020 legde de minister dan ook een eerste visienota voor over "**Vlaanderen als aantrekkingspool voor start-ups** en innovatief ondernemend talent"[37], een nota die op termijn tot een nieuw Vlaams decreet moet leiden. De overige deelstaten kondigden tot dusver geen plannen aan om de regelgeving voor zelfstandigen uit derde landen aan te passen.

De Vlaamse nota stelt voor om een onderscheid te maken tussen drie categorieën van zelfstandigen: start-ups en scale-ups,[38] "klassieke ondernemingen"[39] en speciale statuten (sportlui, kunstenaars en diamantairs). De criteria voor de toekenning van een beroepskaart zouden worden versoepeld voor de eerste categorie, de start-ups, maar zouden merkbaar worden verstrengd voor de traditionele zelfstandige, die in de toekomst onder meer zou moeten beschikken over een minimum startkapitaal van 18.600 euro. Deze laatste drempelvoorwaarde werd evenwel al snel in vraag gesteld door de SERV, Unizo[40] en het Vlaams Parlement.[41] Daarnaast stelt de nota ook voor om in te zetten op de vereenvoudiging en de digitalisering van de aanvraagprocedure voor beroepskaarten. Of en in welke vorm de voorgestelde regelgeving voor zelfstandigen uit derde landen uiteindelijk tot stand komt, valt nog af te wachten.

2.1.5. | Europees pact

Op 23 september 2020 stelde de Europese Commissie haar **nieuwe migratie- en asielpact** voor. Naast een reeks van concrete voorstellen over asiel en terugkeer,[42] kondigde het pact ook een ambitieuzer Europees beleid inzake legale migratie aan. In het voorstel erkende de Commissie dat de bestaande EU-regels over legale migratie tekortschieten. Daarom gaf ze aan om in de toekomst niet alleen sterker toe te zien op de handhaving van het huidige kader, maar ook om nieuwe wetgeving door te voeren, met name:

- een herziening van de **richtlijn langdurig ingezetenen**, met een sterke focus op de mobiliteit binnen de EU;
- een herziening van de **richtlijn gecombineerde vergunning**, met als doelstelling een verdere vereenvoudiging van de procedure voor werknemers uit derde landen en een verduidelijking van de voorwaarden voor laag- en middengeschoolden;
- verder onderzoek naar een EU-platform of "**talentenpool**" voor de internationale rekrutering van geschoolde derdelanders door Europese werkgevers.

33 Richtlijn 2014/66/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen in het kader van een overplaatsing binnen een onderneming.

34 Wet van 31 juli 2020 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wat binnen een onderneming overgeplaatste personen betreft en tot wijziging van de wet van 6 mei 2009 houdende diverse bepalingen betreffende asiel en immigratie wat de inhaling van de achterstand met betrekking tot de betwistingen betreft.

35 En de Duitstalige Gemeenschap op basis van een overdracht van bevoegdheid door het Waals Gewest.

36 Wet van 19 februari 1965 betreffende de uitoefening van de zelfstandige beroepsactiviteiten der vreemdelingen.

37 De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, *Visienota aan de Vlaamse regering* (https://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1585335).

38 De "start-up" wordt niet gedefinieerd in de nota. De categorie zou volgens de tekst echter geïdentificeerd kunnen worden aan de hand van een aantal criteria, met name het introduceren van een nieuw of bestaand product of dienst op een nieuwe markt, de "schaalbaarheid" van het bedrijfsmodel en de mogelijkheid om samen te werken met een kennisinstelling of incubator. De nota bevat geen definitie, noch criteria voor de categorie van de "scale-up" (pp. 11-12).

39 Volgens de nota gaat het om andere ondernemingen met een "economische meerwaarde" (p. 12).

40 Verslag namens de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie over de nota van de Vlaamse Regering ingediend door viceminister-president Hilde Crevits "Visienota over Vlaanderen als aantrekkingspool voor start-ups en innovatief ondernemend talent", 18 december 2020, https://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1639873.

41 Vragen om uitleg Vl. Parl. 2020-21, nr. 3247.

42 Zie de katernen over "Toegang tot het grondgebied" en "Internationale bescherming" in dit jaarverslag en de *MyriaDoc 11: Terugkeer, detentie en verwijdering van vreemdelingen in België*, juli 2021.

In het najaar van 2020 organiseerde de Commissie ook een openbare raadpleging over legale migratie ter inspiratie en ondersteuning van het toekomstige Europese migratiebeleid.[43]

Een belangrijk punt in het migratiepact is ook de hervorming van de ***blue card*** **richtlijn**[44] met als oogmerk meer hooggekwalificeerde werknemers uit derde landen aan te trekken. Het succes van de Europese "blauwe kaart" bleek het afgelopen decennium inderdaad beperkt: in België bijvoorbeeld beschikten er op 1 januari 2020 maar 184 derdelanders over een dergelijke vergunning ("H-kaart").[45] Een eerste voorstel van de Europese Commissie voor een hervorming van de richtlijn dateerde al van 2016, maar vond toen geen doorgang. De nieuwe onderhandelingen tussen de Europese Commissie, de Raad en het Europees Parlement zouden sinds het najaar van 2020 evenwel vergevorderd zijn en in de loop van 2021 tot een akkoord kunnen leiden.[46]

Ten slotte kondigde de Commissie in het pact aan dat het **talentpartnerschappen** met derde landen zal lanceren om bredere legale migratiekanalen uit te bouwen die zijn afgestemd op de noden van de Europese arbeidsmarkt. De voorbije jaren werden de mogelijkheden en uitdagingen van tijdelijke en circulaire arbeidsmobiliteit al getest in de vorm van een aantal pilootprojecten met werkgevers in de EU en werknemers uit derde landen. Voor België gaat het met name om de programma's PALIM,[47] THAMM,[48] en binnenkort ook PEM,[49] geïmplementeerd door Enabel, en MATCH[50] van IOM. Op basis van deze ervaringen wil de Commissie de samenwerking met een aantal strategische partnerlanden op vlak van arbeidsmobiliteit nu verder versterken. De toekomstige partnerschappen zouden een algemeen Europees beleidskader en financiële steun omvatten voor het werk en de opleiding van arbeidsmigranten van buiten de EU, maar ook voor de capaciteitsopbouw en re-integratie in de landen van herkomst. Overheidsinstanties, werkgevers, sociale partners, onderwijsinstellingen en diaspora-verenigingen zouden actief worden betrokken bij de uitbouw van deze partnerschappen, die zich in eerste instantie richten op de Europese buurlanden, de Westelijke Balkan en Afrika.[51]

2.2. | Vrij verkeer

2.2.1. | Hof van Justitie – Recht op uitkeringen voor levensonderhoud en op bijzondere prestaties

Het Hof van Justitie antwoordde op een prejudiciële vraag[52] dat het vrij verkeer van werknemers binnen de Unie geen regeling van een lidstaat toelaat waarbij een Unieburger en zijn minderjarige kinderen die een verblijfsrecht hebben in een andere lidstaat[53] in alle omstandigheden en automatisch worden uitgesloten van het recht op uitkeringen voor levensonderhoud.[54]

Verder legt het Hof ook uit dat de gelijke behandeling,[55] vereist door de verordening die de sociale zekerheids-

43 Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over een nieuw migratie- en asielpact, 23 september 2020, p. 30.

44 Richtlijn 2009/50/EG van de Raad van 25 mei 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen met het oog op een hooggekwalificeerde baan.

45 Dienst Vreemdelingenzaken, *Statistisch jaarverslag 2019*, p. 12.

46 European Commission Statement, "European Parliament, Council Presidency and Commission make progress towards a political agreement on new EU rules for attracting highly qualified employees from third countries", 10 december 2020, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_20_2386.

47 "Pilot project Addressing Labour shortages through Innovative labour Migration models" (PALIM): project met als doelstellingen de arbeidsmarkttekorten in de Vlaamse ICT-sector aan te pakken en de tewerkstellingskansen van jonge afgestudeerden uit Marokko te verbeteren (https://www.enabel.be/nl/content/europees-proefproject-palim-linkt-it-ontwikkeling-marokko-aan-knelpuntberoepen-vlaanderen).

48 "Towards a Holistic Approach to Migration and Mobility in the North of Africa" (THAMM): Europees programma dat de economische sectoren betrokken bij eerdere proefprojecten wil uitbreiden en diversifiëren en de samenwerking tussen nationale actoren verder wil versterken (https://ec.europa.eu/trustfundforafrica/region/north-africa/regional/towards-holistic-approach-labour-migration-governance-and-labour_en).

49 "Pilot project on Entrepreneurial Mobility" (PEM): proefproject dat zal nagaan hoe kleine en middelgrote ondernemingen uit Senegal kunnen internationaliseren aan de hand van *visas d'affaires* voor kort verblijf in België (informatie aangereikt door Enabel via het Europees Migratienetwerk België op 3 februari 2021).

50 "Migration of African Talents through Capacity building and Hiring" (MATCH): project rond circulaire migratie in de ICT-sector dat werknemers uit twee West-Afrikaanse landen (Nigeria en Senegal) koppelt aan werkgevers in vier EU-lidstaten (België, Italië, Luxemburg en Nederland) (https://belgium.iom.int/sites/default/files/publication/EN_MATCH%20Info%20Sheet.pdf).

51 Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over een nieuw migratie- en asielpact, 23 september 2020, pp. 26-27.

52 HvJ, 6 oktober 2020, *Jobcenter Krefeld – Widerspruchsstelle t. JD*, C-181/19.

53 Artikel 10 van verordening 492/2011: De kinderen van een onderdaan van een lidstaat, die op het grondgebied van een andere lidstaat arbeid verricht of heeft verricht, worden, indien zij aldaar woonachtig zijn, onder dezelfde voorwaarden als de eigen onderdanen van deze staat toegelaten tot het algemeen onderwijs, het leerlingstelsel en de beroepsopleiding.

54 In casu betrof het bijstandsuitkering voor werklozen voor de Unieburger en sociale bijstandsuitkering voor zijn kinderen.

55 Artikel 4: Gelijke behandeling: "Tenzij in deze verordening anders is bepaald hebben personen op wie de bepalingen van deze verordening van toepassing zijn, de rechten en verplichtingen voortvloeiende uit de wetgeving van elke lidstaat onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van die staat" (art. 4 Verordening (EG) Nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels).

stelsels coördineert, zo moet worden uitgelegd[56] dat het zich verzet tegen een regeling van een lidstaat op grond waarvan diezelfde personen in alle omstandigheden en automatisch worden uitgesloten van het recht op bijzondere, niet op premie- of bijdragebetaling berustende prestaties.

2.2.2. | Hof van Justitie – Redelijke termijn werkzoekende Unieburger – Reële kans op werk

Een Griekse onderdaan diende in België een aanvraag ter inschrijving in om als werkzoekende een verblijf van meer dan drie maanden te krijgen. De DVZ weigerde zijn aanvraag omdat uit de documenten niet bleek dat hij een reële kans op tewerkstelling maakte. Nadat zijn beroep was verworpen door de RvV, trok de Griekse onderdaan naar de Raad van State. De Raad van State stelde in deze zaak een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie. In zijn arrest van 17 december 2020[57] verduidelijkt het Hof de concrete voorwaarden voor werkzoekende Unieburgers om een verblijfsrecht te krijgen en te behouden. Het Hof verwijst in eerste instantie naar het arrest-Antonissen[58] waarin de redelijke termijn al werd bepaald op zes maanden, te rekenen vanaf het moment waarop de Unieburger zich als werkzoekende heeft ingeschreven. Zo heeft de Unieburger voldoende tijd om vacatures te raadplegen en stappen te ondernemen om tot een tewerkstelling te komen. Wat dat arrest evenwel bijbrengt is een verdere uitlegging over wanneer men mag oordelen dat de Unieburger een reële kans maakt op het vinden van werk. Het Hof benadrukte dat het gastland tijdens de termijn van zes maanden alleen om een bewijs mag vragen dat de werkzoekende effectief werk zoekt. Pas ná het verstrijken van die termijn kan een lidstaat eisen dat de werkzoekende niet alleen bewijst dat hij nog steeds werk zoekt, maar ook dat hij een reële kans maakt om te worden aangeworven.

2.2.3. | Hof van Justitie – Grensarbeider – Kinderbijslag kind van de partner

Het Hof van Justitie[59] sprak zich uit in de zaak van een grensarbeider die in Luxemburg tewerkgesteld was en waarvan de echtgenote en de drie kinderen in Frankrijk woonden. Eén van deze kinderen was een kind uit de vorige relatie van zijn echtgenote. Er werd een wetswijziging doorgevoerd waardoor hij voor dat kind geen kinderbijslag meer kon krijgen, aangezien dat kind niet meer tot zijn 'gezinsleden' in de zin van deze wet behoorde.

Het Hof oordeelde dat de kinderbijslag verbonden aan de verrichting van arbeid in loondienst in een lidstaat door een grensarbeider een sociaal voordeel is en dat het Unierecht geen regeling toelaat waarbij de grensarbeiders alleen kinderbijslag zouden ontvangen voor hun eigen kinderen en niet voor de kinderen van hun echtgeno(o)t(e) met wie ze geen afstammingsband hebben, maar waarvan ze wel in het levensonderhoud voorzien. Dat zou een indirecte discriminatie op basis van nationaliteit inhouden aangezien alle kinderen die in de lidstaat wonen recht hebben op kinderbijslag.

2.2.4. | Grondwettelijk Hof – Verblijfsvoorwaarde tegemoetkoming handicap

Op 12 maart 2020 deed het Grondwettelijk Hof[60] uitspraak over de voorwaarde van ten minste tien jaar werkelijk verblijf in België, waarvan minstens vijf jaar ononderbroken, om recht te hebben op de inkomensvervangende tegemoetkoming voor personen met een handicap. Deze regel gold voor iedereen ongeacht nationaliteit of verblijfsstatus. Het idee achter deze regeling was dat het de band van de gerechtigden met het stelsel van sociale bijstand in België zou versterken. De wetgever wou ook de kosten onder controle houden en voorkomen dat burgers uit andere lidstaten met strengere voorwaarden gebruik zouden maken van een voordeligere situatie in België.[61]

Het Grondwettelijk Hof vernietigde de bepaling en wees op een schending van het 'standstill-principe'[62] vervat in artikel 23 van de Grondwet. Daarnaast meende het Hof dat wat EU-burgers betrof, er zich ook een schending voordeed van de verordening betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels.[63] Volgens deze verordening dient bij de beoordeling van een recht op een uitkering

56 In samenhang met artikel 3, lid 3 en artikel 70, lid 2 van de verordening 883/2004.
57 HvJ, 17 december 2020, *G.M.A. t. Belgische Staat,* C-710/19.
58 HvJ, 26 februari 1991, *G.D. Antonissen t. The Queen*, C-292/89.
59 HvJ, 2 april 2020, *Caisse pour l'avenir des enfants t. FV*, GW, C-802/18.
60 GwH, 12 maart 2020, arrest nr. 41/2020.
61 Memorie van toelichting DOC 54 2141/001, pp. 4-6 en Memorie van toelichting DOC 54 2839/001, pp. 184-191.
62 Het standstill-principe houdt in dat het verboden is voor de bevoegde wetgever om maatregelen te nemen die een aanzienlijke achteruitgang zouden betekenen van de rechten vervat in artikel 23 ten aanzien van hun situatie onder de gelding van de vroegere wetgeving.
63 Art. 6 Verordening nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels.

een verblijf in een lidstaat gelijkgesteld te worden met het verblijf in een andere lidstaat.[64]

2.3. | Detachering[65] – Vrij verkeer van diensten

2.3.1. | Besluit Vlaamse Regering betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers[66]

Zoals hierboven al vermeld, voerde de Vlaamse regering onlangs enkele wijzigingen door op het vlak van detacheringen. Sinds 1 maart 2021 dient de werkgever, of in geval van detachering de gebruiker, een maatschappelijke zetel of vestiging in het Vlaamse Gewest te hebben. Daarmee wil men oneigenlijke detacheringen tegengaan.[67]

Er was al een vrijstelling[68] voor de toelating tot arbeid voor werknemers die gedetacheerd werden binnen Europa. Deze vrijstelling werd uitgebreid naar uitzendkrachten in navolging van Europese rechtspraak die bepaalt dat voor uitzendkrachten geen arbeidskaart nodig is.[69] Bijgevolg kunnen Europese uitzendkantoren[70] hun uitzendkrachten tijdelijk naar het Vlaamse Gewest detacheren zonder toelating tot arbeid indien voldaan is aan de voorwaarden. De overige deelstaten kondigden tot dusver geen plannen aan om de regelgeving voor gedetacheerden aan te passen.

64 Voor een uitgebreide bespreking van dit arrest en de context van de problematiek zie *MyriaDoc Vreemdeling zijn in België*, te verschijnen.
65 Voor meer uitleg over dit begrip zie deze katern cijfers detachering pp. 12-14.
66 Besluit van de Vlaamse Regering van 8 januari 2021 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 7 december 2018 houdende uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers.
67 Er is een uitzondering indien er een internationaal akkoord is dat België aanduidt als werkland en men als werknemer dus onder de Belgische sociale zekerheid valt.
68 De zogenaamde Vander Elst-vrijstelling.
69 HvJ, 11 september 2014, *Essent Energie Productie BV t. minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid*, C-91/13.
70 Vereist is wel dat zij een Vlaamse erkenning als uitzendkantoor hebben.

2.4. | Studenten

2.4.1. | Zoekjaar studenten

Bij het schrijven van deze katern was de Europese **studentenrichtlijn**, lang na de voorziene termijn,[71] nog altijd niet omgezet door de Belgische overheid. De richtlijn wordt, althans wat het luik studenten betreft,[72] wellicht in de loop van 2021 omgezet in nationaal recht.[73] De federale omzettingswet moet duidelijkheid scheppen over de aanvraagprocedure voor een verblijfsvergunning voor studenten uit derde landen, hun mobiliteit binnen de Unie tijdens hun studies en hun aansluitende zoektocht naar werk.

Volgens artikel 25 van deze richtlijn hebben studenten uit derde landen na voltooiing van hun studies in een EU-lidstaat het recht om er ten minste negen maanden te verblijven om er werk te zoeken. Al in 2019 oordeelde de Commissie dat deze bepaling rechtstreekse werking heeft, en dus ook van toepassing is wanneer een lidstaat de richtlijn niet correct of laattijdig heeft omgezet.[74] Ook in het nieuwe migratie- en asielpact hamerde de Europese instelling nogmaals op het belang van de volledige tenuitvoerlegging van deze richtlijn gelet op de meerwaarde van internationale mobiliteit van studenten.[75]

Toch liet de Dienst Vreemdelingenzaken begin 2021 nog altijd na om dit **verplichte 'zoekjaar'** toe te passen en afgestudeerden een verblijfsvergunning toe te kennen voor hun zoektocht naar werk.[76] De DVZ had in 2018 nochtans zelf bevestigd dat de Europese bepaling rechtstreekse werking heeft en had ook de aanvraagprocedure in detail omschreven.[77] Door aanvragen voor deze

71 Richtlijn (EU) 2016/801 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van derdelanders met het oog op onderzoek, studie, stages, vrijwilligerswerk, scholierenuitwisseling, educatieve projecten of au-pairactiviteiten. De richtlijn moest worden omgezet tegen uiterlijk 23 mei 2018.
72 De bepalingen over onderzoekers, stagiaires en vrijwilligers zullen pas later worden omgezet.
73 Op 26 februari 2021 werd het voorontwerp van wet tot wijziging van de vreemdelingenwet alvast goedgekeurd door de ministerraad en voor advies voorgelegd aan de Raad van State (https://news.belgium.be/nl/toegang-en-verblijf-van-derdelanders-met-het-oog-op-studies).
74 Zie Myria, *Migratie in cijfers en in rechten 2020*, Katern Economische migratie, vrij verkeer en studenten, 2020, pp. 35-36.
75 Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over een nieuw migratie- en asielpact, 23 september 2020, p. 29.
76 Dit blijkt uit meldingen die Myria heeft ontvangen in 2020 en informatie aangereikt door het Agentschap voor Integratie en Inburgering in februari 2021.
77 Bericht gepubliceerd op de website van Dienst Vreemdelingenzaken in september 2018, geciteerd in Sterkendries M., *Quel droit de séjour en Belgique pour les* étudiants étrangers *et quelles perspectives à la fin de leurs études ?*, Newsletter ADDE n° 147, november 2018, p. 4.

verblijfsvergunningen nu formeel te weigeren, lijkt de DVZ dan ook te handelen in strijd met het Europees recht.[78]

Studie Federale Ombudsman – Aanvragen studentenvisa Kameroen

Elk jaar komen er heel wat visumaanvragen voor lang verblijf binnen. Deze aanvragen worden onder meer ingediend voor een verblijf als student, werknemer of zelfstandige. In 2019 werden 3.962 beslissingen genomen betreffende studentenvisa, met Kameroen als het eerste land van afkomst (1.815 beslissingen).[79]

In februari 2020 publiceerde de Federale Ombudsman een verslag over de visumaanvragen die met het oog op studies ingediend werden in Kameroen.[80] Daarin besprak hij verschillende problemen die zich voordeden bij de procedure en formuleerde hij enkele aanbevelingen waaraan de DVZ en de FOD Buitenlandse Zaken bijzondere aandacht kunnen besteden bij de evaluatie van deze procedure. De heikele punten waren met name de wachttijden, het gebrek aan transparantie en een voor niets betaalde administratieve bijdrage. Hij beval aan om de visumaanvragen binnen een redelijke termijn te behandelen, betere informatie te geven over de behandelingstermijnen, de motivering van de beslissingen te verbeteren, de administratieve bijdrage terug te betalen als de aanvraag niet op tijd werd onderzocht en de procedure van de behandeling van de aanvragen grondig door te lichten.[81]

2.5. | Langdurig ingezetenen

2.5.1. | Implementatie van de richtlijn

Al in 2003 voerde een Europese richtlijn de status van "langdurig ingezetene" in ter bevordering van de integratie van onderdanen van derde landen die gedurende een lange periode legaal in een EU-lidstaat verblijven.[82] De richtlijn beschrijft zowel de toekenningscriteria, procedures en rechten voor langdurig ingezetenen in een eerste lidstaat, als de regels voor een eventueel verblijf in een andere lidstaat. In 2020 publiceerde EMN een studie over de uiteindelijke implementatie van de richtlijn in 23 lidstaten, waaronder België.[83] Het rapport beschrijft onder meer de nationale inkomensvereisten en de toegelaten periodes van afwezigheid voorafgaand aan de aanvraag en gedurende het verblijf als langdurig ingezetene. In België werd de Europese richtlijn formeel omgezet in 2007 (met name in de artikelen 14 tot 16 van de vreemdelingenwet)[84], maar werd deze status tot dusver zelden toegekend in de praktijk: op 1 januari 2020 beschikten nog geen 2.000 vreemdelingen in België over een D-kaart voor langdurig ingezetenen, tegenover meer dan 45.000 vreemdelingen die in het bezit waren van een C-kaart voor "gevestigden" op basis van nationale bepalingen.[85] Dat opvallend lage aantal D-kaarten is vermoedelijk te wijten aan een gebrek aan proactieve informatie over het bestaan van de status van langdurig ingezetene aan vreemdelingen die ervoor in aanmerking komen. Uit het rapport van EMN blijkt dat de status ook in een groot aantal andere lidstaten niet actief gepromoot wordt ten aanzien van vreemdelingen die er duurzaam verblijven.

2.5.2. | Hof van Justitie – Uitzetting langdurig ingezetene

Het Hof van Justitie sprak zich uit over een prejudiciële vraag gesteld door een Spaanse rechtbank.[86] De zaak ging over een Marokkaanse man die een verblijf als langdurig ingezetene in Spanje had verkregen. Bij een routinecontrole kwamen de overheden te weten dat hij

78 In februari 2021 annuleerde de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen om deze reden inderdaad een weigeringsbeslissing van de DVZ (RvV, 18 februari 2021, n° 248.551).
79 Dienst Vreemdelingenzaken, *Statistisch jaarverslag 2019,* p. 22.
80 Visumaanvragen met het oog op studies ingediend in Kameroen – Aanbevelingen, Federale Ombudsman, februari 2020.
81 Zie ook: http://www.federaalombudsman.be/nl/content/visa-studenten-uit-kameroen-de-federale-ombudsman-vraagt-de-overheid-om-zich-beter-voor-te-b, geraadpleegd op 5 februari 2021.
82 Richtlijn 2003/109/EG van de Raad van 25 november 2003 betreffende de status van langdurig ingezeten onderdanen van derde landen.
83 European Migration Network Inform, *Long-Term Resident Status in the EU*, juli 2020.
84 Wet van 15 september 2006 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.
85 Dienst Vreemdelingenzaken, *Statistisch jaarverslag 2019,* p. 12.
86 HvJ, 11 juni 2020, *WT t. Subdelegación del Gobierno en Guadalajara*, C-448/19.

eerder veroordeeld werd tot meerdere straffen, waaronder drie gevangenisstraffen van meer dan drie jaar. Volgens het Spaanse recht konden ze hem op deze basis verwijderen.

Het Hof van Justitie oordeelde dat artikel 12 van de richtlijn langdurig ingezetene[87] nationale wetsbepalingen verbiedt die de verwijdering toelaten zonder **voorafgaand onderzoek** van een derdelander met het statuut van langdurig ingezetene die bepaalde strafbare feiten heeft gepleegd. De lidstaat moet nagaan of de derdelander een actuele en voldoende ernstige bedreiging voor de openbare orde of openbare veiligheid vormt. Daarenboven moet ook rekening worden gehouden met de duur van zijn verblijf op het grondgebied van die lidstaat, zijn leeftijd, de gevolgen voor hem en zijn gezin en het bestaan van banden met het land van verblijf of het ontbreken van banden met zijn land van herkomst.

2.5.3. | Hof van Justitie – Langdurig ingezetene – recht op gezinsuitkering gezinsleden in een derde land

Net zoals bij derdelanders die over een gecombineerde vergunning beschikken (zie hierboven) besloot het Hof van Justitie[88] dat bij een langdurig ingezetene waarvan de gezinsleden niet verblijven op het grondgebied waar hij tewerkgesteld is, die gezinsleden ook in aanmerking dienen te worden genomen voor de vaststelling van het recht op een socialezekerheidsuitkering.

87 Richtlijn 2003/109/EG van de Raad van 25 november 2003 betreffende de status van langdurig ingezeten onderdanen van derde landen.

88 HvJ, 25 november 2020, *Istituto Nazionale della Previdenza Sociale (INPS) v. VR*, C-303/19.

Externe bijdrage: Brexit

Verblijven en werken in België post-Brexit

Jo Antoons
Wout Van Doren
Ana Horta

Fragomen

1. Inleiding

Het vrij verkeer van personen[1] is één van de fundamenten van de Europese Unie (EU) en geeft Unieburgers het recht om te wonen, te werken of te studeren in andere lidstaten. Op 31 januari 2020 verliet het Verenigd Koninkrijk (VK) de EU, wat de inwerkingtreding van het **terugtrekkingsakkoord**[2] tot gevolg had. De **overgangsperiode** die in het terugtrekkingsakkoord was voorzien, en waarin het vrij verkeer van Unieburgers van toepassing bleef op Britten, eindigde op 31 december 2020. Britten die vanaf 1 januari 2021 naar de EU komen zijn bijgevolg derdelanders en worden als dusdanig behandeld. In de praktijk betekent dit dat zij alleen onder strikte voorwaarden in een lidstaat mogen verblijven en werken.

Britten die vanaf 1 januari 2021 naar de EU komen zijn derdelanders

Het terugtrekkingsakkoord regelde evenwel niet alleen de situatie tijdens de overgangsperiode, maar voorzag ook in de vrijwaring van de verworven rechten van Britse onderdanen die vóór het einde van de overgangsperiode al gebruik hadden gemaakt van hun recht op vrij verkeer, alsook van bepaalde familieleden. Hiertoe werd een nieuwe categorie van vreemdelingen gecreëerd, met name "**de begunstigden van het terugtrekkingsakkoord**". Het akkoord is rechtstreeks van toepassing, bepaalt de procedure en de voorwaarden om deze status te bekomen, alsook de rechten van deze nieuwe categorie van vreemdelingen. Wat de procedure en de voorwaarden betreft, werden evenwel een aantal keuzes toevertrouwd aan de lidstaten. In wat volgt, wordt de verblijfsrechtelijke situatie van de begunstigden van het terugtrekkingsakkoord in België uitvoerig besproken (zie titel 2).

Op 24 december 2020 werd ook een akkoord bereikt omtrent de **nieuwe handels- en samenwerkingsovereenkomst**[3] (handelsakkoord) die het rechtskader tussen de EU en het VK vanaf 1 januari 2021 regelt.[4] De nieuwe overeenkomst dient ertoe de belemmeringen als gevolg van de Brexit te beperken en gaat verder dan de traditionele vrijhandelsovereenkomsten. Bedrijven en burgers aan beide zijden van het Kanaal zullen er echter rekening mee moeten houden dat de overeenkomst niet de aanzienlijke voordelen biedt die het VK als lidstaat heeft genoten. Vanuit het oogpunt van migratie is de toegevoegde waarde van het handelsakkoord veeleer beperkt, aangezien het alleen betrekking heeft op bepaalde vormen van tijdelijk verblijf.[5] Desalniettemin kunnen bepaalde categorieën van Britten gebruikmaken van een aantal gunstige(re) bepalingen in het handelsakkoord, wat kort zal worden besproken in titel 3.3. Aangezien het handelsakkoord geen betrekking heeft op langetermijnmigratie, worden Britten in het algemeen behandeld als elke andere derdelander, en derhalve onderworpen aan de strikte immigratieprocedures die voor deze categorie gelden.

1 Richtlijn 2004/38/EG van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden; art. 21 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, *OJ,* C 326, 26.10.2012 (hierna VWEU).

2 Akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie van 11 april 2019 (2019/C 66 I/01) (hierna terugtrekkingsakkoord).

3 Handels- en samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor atoomenergie, enerzijds, en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, anderzijds, *OJ,* L 444, 31.12.2020 (hierna handelsakkoord).

4 Een akkoord werd bereikt omtrent de voorlopige toepassing van het handelsakkoord tussen de EU en het VK vanaf 1 januari 2021. De mogelijkheid om een internationaal verdrag voorlopig toe te passen wordt voorzien in art. 218, lid 5 VWEU; https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:22021X0101(01)&from=EN.

5 Deel Twee, Rubriek Een, Titel II, Hoofdstuk 4: Binnenkomst en tijdelijk verblijf van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden.

2. Britten en hun gezinsleden die begunstigden zijn van het terugtrekkingsakkoord

2.1. | Wie zijn de begunstigden van het terugtrekkingsakkoord?

De Belgische wetgeving verwijst uitdrukkelijk naar artikel 10 van het terugtrekkingsakkoord bij het omschrijven van "de begunstigden van het terugtrekkingsakkoord" als een nieuwe categorie van vreemdelingen.[6] In het algemeen kan deze categorie als volgt worden omschreven: **onderdanen van het Verenigd Koninkrijk** die vóór het einde van de overgangsperiode het recht hebben uitgeoefend om overeenkomstig het Unierecht in België te verblijven of te werken en dat na die periode blijven doen, alsook bepaalde van hun **familieleden**.

Allereerst zijn **Britten** die vóór het einde van de overgangsperiode in België **verbleven op grond van hun recht op vrij verkeer** begunstigden van het terugtrekkingsakkoord.[7] Het gaat zowel om personen die al verblijfsrecht hebben bekomen of aangevraagd (bijlage 8, 8*bis*, E-, E+-kaart) als om diegenen die daarover nog niet beschikken of zelfs nog geen aanvraag hiertoe hebben ingediend[8] maar wel kunnen aantonen dat zij in België verbleven vóór het einde van de overgangsperiode in de hoedanigheid van economisch actieve burger, iemand die over voldoende bestaansmiddelen beschikt of student.

Ook Britten die vóór het einde van de overgangsperiode niet in België verbleven maar wel actief waren als **grensarbeider** zijn begunstigden van het terugtrekkingsakkoord.[9] Ook hier gaat het zowel om personen die al een bijlage 15 hebben bekomen of een aanvraag daartoe hebben ingediend, als om diegenen die dat nog niet deden maar wel kunnen aantonen dat zij vóór het einde van de overgangsperiode in België als grensarbeider actief waren.

Het begrip grensarbeider wordt in het terugtrekkingsakkoord heel ruim gedefinieerd

Het begrip grensarbeider wordt in het terugtrekkingsakkoord heel ruim gedefinieerd:[10] een grensarbeider is elke onderdaan van het Verenigd Koninkrijk die in België een economische activiteit als werknemer of zelfstandige uitoefent maar niet in België verblijft. De Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) bevestigt dat deze definitie gehanteerd moet worden en niet de algemene definitie voor grensarbeiders vervat in artikel 106 van het vreemdelingenbesluit. Een grensarbeider onder het terugtrekkingsakkoord hoeft dus niet dagelijks of minimum eenmaal per week terug te keren naar het Verenigd Koninkrijk.[11]

Personen die zich *uitsluitend* beroepen op de uit artikel 56 VWEU (vrijheid van dienstverrichting) voortvloeiende rechten, als een gedetacheerde werknemer of als een zelfstandige dienstverlener, zijn geen begunstigden van het terugtrekkingsakkoord.[12] In de praktijk zal er evenwel vaak een ander aanknopingspunt voorhanden zijn waardoor de **gedetacheerde** wel als begunstigde van het terugtrekkingsakkoord kan worden beschouwd. Dat kan bijvoorbeeld op basis van een tweede economische activiteit (niet-gedetacheerd)[13], als familielid van een begunstigde van het terugtrekkingsakkoord, of meer in het algemeen omdat zowat elke gedetacheerde werknemer die in België verblijft de voorwaarden als iemand die over voldoende bestaansmiddelen beschikt vervult, waardoor hij op grond daarvan rechten opbouwt onder het vrij verkeer van personen.[14]

6 Art. 10 van het terugtrekkingsakkoord; art. 1, § 1, 31° en 47/5 van de Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: vreemdelingenwet); art. 1, 13° en 69*undecies* - 69*terdecies* van het vreemdelingenbesluit.

7 Art. 69*undecies*, 1° van het vreemdelingenbesluit; art. 10, paragraaf 1, onder b), van het terugtrekkingsakkoord.

8 Het bezit van een verblijfsdocument is immers geen voorwaarde voor legaal verblijf overeenkomstig het Unierecht, omdat het verblijfsrecht krachtens het recht van de Unie rechtstreeks door het Verdrag aan de burgers van de Unie wordt verleend en niet afhankelijk is van het vervullen van een administratieve procedure.

9 Art. 69*undecies*, 2° van het vreemdelingenbesluit; art. 10, paragraaf 1, onder d), van het terugtrekkingsakkoord.

10 Art. 9, b) van het terugtrekkingsakkoord.

11 Dienst Vreemdelingenzaken, Wie kan beschouwd worden als grensarbeider onder het terugtrekkingsakkoord en welke rechten genieten zij?, https://dofi.ibz.be/nl/themes/brexit/terugtrekkingsakkoord.

12 Het terugtrekkingsakkoord heeft als doelstelling de opgebouwde rechten op basis van het vrij verkeer van personen (art. 21, 45 en 49 VWEU) te vrijwaren, en niet het vrij verrichten van diensten (art. 56 VWEU). Tijdens de overgangsperiode werden nog wel beide regimes beschermd, maar vanaf 1 januari 2021 dus niet meer. Europese Commissie, Guidance Note relating to the Agreement on the withdrawal of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland from the European Union and the European Atomic Energy Community. Part two - Citizens' rights, 12 mei 2020, p. 5.

13 Zie: Europese Commissie, Withdrawal of the United Kingdom and EU Rules on Posting of workers, 6 oktober 2020, p. 3.

14 Dat is de reden waarom de DVZ instructies heeft gegeven aan de gemeentes dat gedetacheerden die na de Brexit verder wensen te verblijven in België, op grond van hun E-kaart (of indien ze nog geen aanvraag hadden ingediend door dezelfde procedure te volgen als anderen die over voldoende bestaansmiddelen beschikken) een M-kaart kunnen krijgen.

De volgende **familieleden** van een (primaire) Britse begunstigde van het terugtrekkingsakkoord worden zelf eveneens als (secundaire) begunstigden beschouwd.[15]

Het betreft ten eerste familieleden zoals we deze kennen uit artikel 40*bis* van de vreemdelingenwet: de echtgenoot; de (gelijkgestelde en niet-gelijkgestelde) geregistreerde partner; de bloedverwanten in neergaande lijn jonger dan 21 jaar of ten laste van de Brit of van zijn/haar echtgenoot of gelijkgestelde partner; de bloedverwanten in opgaande lijn ten laste van de Brit of zijn/haar echtgenoot of gelijkgestelde partner; en de ouders van een Brits minderjarig kind. Ook de partner met wie een Brit een deugdelijk bewezen duurzame relatie heeft (de feitelijke partner zoals we deze kennen uit artikel 47/1, 1° van de vreemdelingenwet) valt onder deze regeling.[16]

Ook de partner waarmee de Brit een deugdelijk bewezen duurzame relatie heeft, is een (secundaire) begunstigde

Zij komen in aanmerking **indien ze vóór het einde van de overgangsperiode in België verbleven**, ongeacht of ze al gezinshereniging hebben bekomen of aangevraagd vóór 1 januari 2021.[17] Onder bepaalde voorwaarden **kunnen ze zich ook later bij hun Britse familielid voegen.**[18] Met uitzondering van nieuw geboren of geadopteerde kinderen,[19] moet het wel altijd gaan om gezinshereniging en niet om gezinsvorming: de familiale band moest dus al bestaan vóór 1 januari 2021.

Daarnaast worden ook de "andere familieleden"[20] beschermd **voor zover zij gezinshereniging hebben bekomen of aangevraagd vóór 1 januari 2021**.[21] Het gaat in essentie om de familieleden vermeld in artikel 47/1, 2° en 3° van de vreemdelingenwet: familieleden die in het herkomstland ten laste zijn of deel uitmaken van het gezin van de Britse begunstigde; en familieleden die wegens ernstige gezondheidsredenen een persoonlijke verzorging door de Britse begunstigde strikt nodig hebben. Deze "andere familieleden" zullen na 1 januari 2021 geen gezinshereniging meer kunnen aanvragen vermits bij derdelanders geen gezinshereniging is voorzien voor dit soort familieleden.

Het terugtrekkingsakkoord bevat ook een categorie die niet gekend is in de vreemdelingenwet,[22] namelijk de personen (die geen "ander familielid" zijn) "*wier aanwezigheid voor de onderdanen van het Verenigd Koninkrijk vereist is, om deze niet een krachtens het terugtrekkingsakkoord verleend verblijfsrecht te ontzeggen*".[23] Zij komen in aanmerking **indien ze voor het einde van de overgangsperiode in België verbleven**, ongeacht of zij al gezinshereniging

15 De wetgeving verwijst niet naar de bepalingen van de vreemdelingenwet, maar wel rechtstreeks naar de bepalingen van het terugtrekkingsakkoord.

16 Art. 69*undecies*, 6° van het vreemdelingenbesluit; art. 10, paragraaf 4 van het terugtrekkingsakkoord.

17 Art. 69*undecies*, 3° van het vreemdelingenbesluit; art. 10, paragraaf 1, onder e), i) van het terugtrekkingsakkoord. Art. 10, paragraaf 1, onder e), i) van het terugtrekkingsakkoord stelt immers: "**verbleven** voor het eind van de overgangsperiode overeenkomstig het recht van de Unie in het gastland en zetten hun verblijf daar nadien voort".

18 Mits bepaalde documenten voorgelegd worden, kunnen ze tot drie maanden na aankomst nog in aanmerking komen voor een statuut als begunstigde. Art. 69*undecies*, 4° van het vreemdelingenbesluit; art. 10, paragraaf 1, onder e), ii), van het terugtrekkingsakkoord. Zowel het vreemdelingenbesluit als het terugtrekkingsakkoord verwijst naar artikel 2, punt 2, van Richtlijn 2004/38/EG.

19 Art. 69*undecies*, 5° van het vreemdelingenbesluit; art. 10, paragraaf 1, onder e), iii), van het terugtrekkingsakkoord.

20 Art. 69*undecies*, 3° van het vreemdelingenbesluit; en art. 10, paragrafen 2 en 3 van het terugtrekkingsakkoord.

21 In art. 10, paragrafen 2 en 3, van het terugtrekkingsakkoord staat immers:
§ 2: "*wier verblijf voor het eind van de overgangsperiode door het gastland overeenkomstig de nationale wetgeving van dat land in overeenstemming met artikel 3, lid 2, van die richtlijn* ***werd vergemakkelijkt***"
§ 3: "*voor het eind van de overgangsperiode om vergemakkelijking van binnenkomst en verblijf* ***hebben verzocht*** *en wier verblijf daarna door het gastland overeenkomstig de nationale wetgeving van dat land wordt vergemakkelijkt.*"
De DVZ-website vermeldt dat "andere gezinsleden" die niet over een geldig verblijfsdocument beschikken wel een aanvraag kunnen indienen als begunstigden van het terugtrekkingsakkoord. Het is evenwel niet duidelijk of dat alleen slaat op de "andere gezinsleden" die gezinshereniging hebben **aangevraagd** voor 1 januari 2021, of ook op deze die slechts in België verbleven zonder enige aanvraag. Indien men een ruime interpretatie hanteert, kan men stellen dat "andere familieleden" die niet in het bezit zijn van een geldige verblijfstitel een aanvraag kunnen indienen als begunstigden van het terugtrekkingsakkoord, zelfs indien zij vóór 1 januari 2021 geen verblijfskaart hebben aangevraagd, op voorwaarde dat zij ten minste vóór 31 december 2020 een visum hadden aangevraagd en duidelijk blijk hadden gegeven van hun voornemen om zich bij hun EU-verwant in België te vestigen.

22 De vreemdelingenwet en het vreemdelingenbesluit verwijzen evenwel terug naar het terugtrekkingsakkoord, dat bovendien rechtstreekse werking heeft.

23 Art. 9, onder a), ii) van het terugtrekkingsakkoord. Dat gaat terug op rechtspraak van het Europees Hof van Justitie (arrest-Chen, C-200/02). Het HvJ heeft erkend dat in bepaalde situaties ook andere personen een verblijfsrecht moeten hebben, met name wanneer de aanwezigheid van deze personen daadwerkelijk vereist is om de burgers van de Unie in staat te stellen het verblijfsrecht uit hoofde van het recht van de Unie te genieten. Het meest relevante voorbeeld is dat van een minderjarige mobiele Unieburger met een niet-EU-ouder. Voor ouders van een minderjarige Unieburger werd een bepaling opgenomen in de vreemdelingenwet (art. 40*bis*, § 2, 5° van de vreemdelingenwet), maar het terugtrekkingsakkoord lijkt een ruimere toepassing te beogen. Zie ook: Europese Commissie, Guidance Note relating to the Agreement on the withdrawal of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland from the European Union and the European Atomic Energy Community. Part two - Citizens' rights, 12 mei 2020, p. 2.

hebben bekomen of aangevraagd vóór 1 januari 2021,[24] maar kunnen **zich niet later bij hun Britse familielid voegen**.

Zoals ook het geval is voor familieleden van Unieburgers genieten familieleden van primaire begunstigden van het terugtrekkingsakkoord **in beginsel geen zelfstandig verblijfsrecht**. Hun rechten blijven afgeleid van de primaire houder van het recht, en dus afhankelijk van het voortbestaan van de familieband. De enige uitzondering zijn familieleden die aan het einde van de overgangsperiode zelfstandig in het gastland verbleven doordat zij een duurzaam verblijfsrecht verkregen of hun verblijfsrecht behouden bleef ondanks overlijden, vertrek van de Unieburger of het einde van de relatie.[25]

Familieleden van begunstigden van het terugtrekkingsakkoord hebben geen zelfstandig verblijfsrecht

2.2. | Aanvraagprocedure voor een verblijfskaart als begunstigde van het terugtrekkingsakkoord

België heeft voor een **constitutief systeem** gekozen,[26] waarbij een aanvraag verplicht is als voorwaarde om van de rechten als begunstigde van het terugtrekkingsakkoord gebruik te kunnen maken.[27] De procedure wordt bepaald door het koninklijk besluit van 24 december 2020.[28] Britse onderdanen en hun familieleden die hun recht op verblijf willen behouden moeten een aanvraag indienen voor een nieuwe verblijfskaart als begunstigden van het terugtrekkingsakkoord, ook zij die al een geldig verblijfsdocument (bijlage 8, 8*bis*, E-, E+-, F-, F+-kaart) bezitten. Ook de Britse grensarbeiders die na de overgangsperiode hun economische activiteit willen voortzetten moeten een nieuwe kaart voor grensarbeiders als begunstigden van het terugtrekkingsakkoord aanvragen, ook indien zij al een geldig document voor grensarbeiders (bijlage 15) bezitten.

De aanvraag voor deze kaart moet worden ingediend binnen de hiervoor voorziene **aanvraagperiode** die loopt van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021.[29] Na 31 december 2021 kan alleen nog een aanvraag worden ingediend als er kan worden aangetoond dat dit niet eerder mogelijk was.[30] Tijdens de aanvraagperiode blijven alle verblijfsrechten van potentiële begunstigden beschermd: de bijlage 8, bijlage 8*bis*, E-, E+-, F- en F+-kaart en bijlage 15 als grensarbeider blijven geldig tot ten laatste 31 maart 2022 en kunnen nog worden gebruikt in afwachting van het verkrijgen van de nieuwe verblijfskaarten.[31]

Begunstigden die nog niet over een verblijfskaart beschikken of van wie de huidige verblijfskaart vervalt zullen bij de aanvraag in het bezit worden gesteld van een **bijlage 56** (begunstigde met verblijfsrecht) of **bijlage 57** (begunstigde grensarbeider).[32] Deze bijlagen zijn drie maanden geldig en kunnen worden verlengd. De bijlagen zijn voorlopige verblijfsdocumenten en kunnen niet als reisdocumenten worden gehanteerd, tenzij deze opgenomen worden in de lijst met visumvrije documenten uitgegeven door de lidstaten van de EU[33], of op een andere manier erkend worden door (niet-Belgische) grensposten. Dat is voornamelijk van belang voor familieleden van Britse onderdanen die zelf visumplichtig zijn.

De aanvraag moet worden ingediend **bij de gemeente** waar de begunstigde gewoonlijk verblijft,[34] of, in het geval van een grensarbeider, de gemeente waar hij gewoonlijk werkt[35], overeenkomstig het model van de **bijlage 58**. Naar analogie met de procedure voor familieleden van een Unieburger, moet de begunstigde die **in het buitenland verblijft** en niet is vrijgesteld van een visum voor kort verblijf (bijvoorbeeld een derdelands familielid van een Brit), een visum C aanvragen bij de Belgische diplomatieke post om vervolgens bij de gemeente een verblijfskaart

24 Art. 69*undecies*, 3° van het vreemdelingenbesluit; art. 10, paragraaf 1, onder e), i) van het terugtrekkingsakkoord. Art. 10, paragraaf 1, onder e), i) van het terugtrekkingsakkoord stelt immers: "**verbleven** voor het eind van de overgangsperiode overeenkomstig het recht van de Unie in het gastland en zetten hun verblijf daar nadien voort".

25 Art. 10, lid 1, onder f) van het terugtrekkingsakkoord: familieleden die voor het eind van de overgangsperiode overeenkomstig de artikelen 12 en 13, artikel 16, lid 2, en de artikelen 17 en 18 van Richtlijn 2004/38/EG in het gastland verbleven en daar ook daarna hun verblijf voortzetten.

26 Het terugtrekkingsakkoord liet lidstaten de keuzevrijheid tussen een constitutief systeem (art. 18, 1 van het terugtrekkingsakkoord), dan wel een declaratoir systeem (art. 18, 4 van het terugtrekkingsakkoord) waarbij Britse onderdanen die voldoen aan de in het akkoord gestelde voorwaarden automatisch begunstigden van het terugtrekkingsakkoord worden.

27 Art. 47/5, § 2 van de vreemdelingenwet.

28 Koninklijk besluit van 24 december 2020 tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen betreffende de begunstigden van het akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, *BS*, 31 december 2020.

29 Art. 47/5, § 3, eerste lid van de vreemdelingenwet.

30 Art. 47/5 § 3, derde lid van de vreemdelingenwet; art. 18, 1, d) van het terugtrekkingsakkoord. Het terugtrekkingsakkoord voorziet dat wanneer er redelijke gronden zijn waarom de termijn niet werd gerespecteerd, een aanvullende termijn voor het indienen van de aanvraag moet worden geboden.

31 Art. 47/5, § 8 van de vreemdelingenwet.

32 Art. 47/5, § 3, vierde lid van de vreemdelingenwet; Art. 69*duodecies*, § 1, eerste lid van het vreemdelingenbesluit.

33 De zogenaamde bijlage 22 bij het Schengen Handboek: https://ec.europa.eu/home-affairs/system/files/2021-12/handbook-annex-22_en_0.pdf.

34 Art. 69*duodecies*, § 1, eerste lid van het vreemdelingenbesluit.

35 Art. 69*duodecies*, § 1, tweede lid van het vreemdelingenbesluit.

aan te vragen.[36] Aanvragen voor begunstigden van het terugtrekkingsakkoord zijn vrijgesteld van de administratieve bijdrage.[37] De prijs voor het afleveren van de kaarten is gelijk aan die voor een E-kaart voor Unieburgers. Voor begunstigden die al in het bezit zijn van een E+- of F+-kaart is het afleveren van de kaart gratis.

De **gemeente neemt zelf een beslissing** indien de aanvrager een geldig verblijfsdocument (bijlage 8, bijlage 8*bis*, E-, E+-, F-, F+-kaart of bijlage 15 als grensarbeider) voorlegt, over een geldig identiteitsdocument beschikt, een blanco strafblad kan voorleggen,[38] en de aanvraag binnen de aanvraagperiode werd ingediend.[39] **In alle andere gevallen stuurt de gemeente het dossier door naar de DVZ**, die een beslissing zal nemen.[40]

De situatie waarin de Britse onderdaan niet beschikt over een geldig verblijfsdocument, maar wel in België verbleef vóór 31 december 2020 op basis van het recht op vrij verkeer van personen vereist bijzondere aandacht. Dat type aanvraag zal altijd door de DVZ worden behandeld. In dat geval zal de aanvrager zijn hoedanigheid van economisch actieve persoon (werknemer of zelfstandige), iemand die over voldoende bestaansmiddelen beschikt of student moeten bewijzen.[41] Hiervoor worden dezelfde bewijsmiddelen aanvaard als voor Unieburgers.[42] Hetzelfde geldt voor de grensarbeider die in België actief was voor het einde van de overgangsperiode maar niet in het bezit is van een geldige bijlage 15. Deze zal ook moeten aantonen dat hij als Britse onderdaan gebruik heeft gemaakt van zijn recht op vrij verkeer in de hoedanigheid van economisch actieve persoon (als werknemer of zelfstandige).[43]

De aanvraag van een Britse onderdaan zonder geldig verblijfsdocument verblijvend in België voor 31 december 2020 zal door de DVZ worden behandeld

2.3. | Verblijf als begunstigde van het terugtrekkingsakkoord

Er worden twee nieuwe types verblijfskaarten gecreëerd voor begunstigden van het terugtrekkingsakkoord.[44] Begunstigden van het terugtrekkingsakkoord die een positieve beslissing krijgen over hun **verblijfsaanvraag** ontvangen een **M-kaart**. Het gaat zowel om de onderdanen van het VK zelf als om de familieleden die begunstigden zijn van het terugtrekkingsakkoord.[45] Indien de betrokkene recht heeft op een duurzaam verblijf[46] zal dat bij de opmerkingen op de M-kaart worden vermeld.[47] Er zullen bijgevolg twee versies van de M-kaart bestaan. Begunstigden die nog geen duurzaam verblijf hebben krijgen een M-kaart die vijf jaar geldig is en worden ingeschreven in het Vreemdelingenregister.[48] Begunstigden met een duurzaam verblijf krijgen een M-kaart die tien jaar geldig is en worden ingeschreven in het Bevolkingsregister.[49]

Er zullen twee versies van de M-kaart bestaan

Begunstigden van het terugtrekkingsakkoord zijn in België **vrijgesteld van een gecombineerde vergunning of arbeidskaart** om te werken. Het koninklijk besluit betreffende de tewerkstelling van buitenlandse onderdanen die zich in een specifieke verblijfssituatie bevinden werd in die zin aangepast.[50] Begunstigden van het terugtrekkingsakkoord zijn eveneens **vrijgesteld van een beroepskaart voor de uitoefening van een zelfstandige activiteit in België**.

36 Dienst Vreemdelingenzaken, Brexit. U bent een rechtstreeks familielid van een begunstigde van het Terugtrekkingsakkoord met een verblijfsrecht in België en wilt deze na 31 december 2020 vervoegen, https://dofi.ibz.be/nl/themes/brexit/procedures/procedures-residence-card-beneficiaries-withdrawal-agreement/u-bent-een-0; AGII, De impact van Brexit op de rechtspositie van Britten en hun familieleden, 16 december 2020.

37 Art. 1/1 van de vreemdelingenwet.

38 Er wordt systematisch nagegaan of de aanvrager geen gevaar voor de openbare orde of nationale veiligheid uitmaakt (art. 47/5, §4, eerste lid van de vreemdelingenwet). Aanvragers moeten daartoe een uittreksel uit het strafregister voorleggen dat afhankelijk van de situatie van de aanvrager afkomstig kan zijn uit België, het Verenigd Koninkrijk of een andere staat waar de persoon verbleef (art. 47/5, § 4, tweede lid van de vreemdelingenwet).

39 Art. 69*duodecies*, § 6 van het vreemdelingenbesluit.

40 Art. 69*duodecies*, § 5 van het vreemdelingenbesluit.

41 Art. 69*duodecies*, § 3 van het vreemdelingenbesluit.

42 Art. 50, § 2, 1° tot 5° van het vreemdelingenbesluit. Voor details zie Dienst Vreemdelingenzaken. Brexit. U bent een Britse onderdaan verbleef in België in de hoedanigheid van economisch actieve persoon, beschikker van voldoende bestaansmiddelen of student voor 31 december 2020 maar beschikt niet over een geldig verblijfsdocument. Indien de betrokkene geen van deze bewijzen kan voorleggen kan hij alsnog met alle mogelijke bewijzen aantonen in België te hebben verbleven overeenkomstig het Unierecht voor het einde van de overgangsperiode.

43 Art. 69*duodecies*, § 3 lid van het vreemdelingenbesluit.

44 Art. 47/5, § 7 van de vreemdelingenwet.

45 Het onderscheid tussen de E(+)- en F(+)-kaart wordt voor begunstigden van het terugtrekkingsakkoord niet gemaakt.

46 Het onderscheid tussen een voorwaardelijk en duurzaam verblijf blijft bestaan. Begunstigden van het terugtrekkingsakkoord hebben recht op een duurzaam verblijf als zij gedurende vijf jaar een ononderbroken wettig verblijf in België hebben. Zowel periodes voor als na de overgangsfase worden meegeteld.

47 Er bestaat dus geen M+-kaart.

48 Art. 69*duodecies*, § 7 van het vreemdelingenbesluit.

49 Art. 69*duodecies*, § 7 van het vreemdelingenbesluit.

50 Koninklijk besluit van 27 januari 2021 tot wijziging van het koninklijk besluit van 2 september 2018 houdende de uitvoering van de wet van 9 mei 2018 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse onderdanen die zich in een specifieke verblijfssituatie bevinden, betreffende de Brexit, *BS*, 19 februari 2021.

Het koninklijk besluit van 3 februari 2003 inzake de vrijstellingen van beroepskaart in die zin werd eveneens aangepast.

Begunstigde **grensarbeiders** krijgen een **N-kaart**. Deze kaart is vijf jaar geldig.[51] Houders van een N-kaart worden ingeschreven in het Wachtregister.[52] Deze kaart geeft de houder geen verblijfsrecht in België, maar zorgt ervoor dat grensarbeiders vanaf 1 januari 2021 zonder formaliteiten heen en weer kunnen reizen tussen België en het Verenigd Koninkrijk (of de lidstaat waar zij verblijfsrecht hebben) en in België kunnen werken **zonder arbeidskaart of beroepskaart**.[53]

De **materiële verblijfsvoorwaarden** zijn en blijven gelijk aan de voorwaarden die van kracht zijn op grond van het geldende Unierecht inzake vrij verkeer. Britse onderdanen voldoen in principe aan deze voorwaarden zolang zij: werknemer of zelfstandige zijn, over voldoende bestaansmiddelen en een ziektekostenverzekering beschikken, student zijn of tot de familie behoren van iemand die aan deze voorwaarden voldoet, of al een duurzaam verblijfsrecht hebben verworven en dus niet langer aan voorwaarden onderworpen zijn.

Het is heel belangrijk om aan te stippen dat begunstigden van het terugtrekkingsakkoord **alleen de rechten behouden die zij hebben opgebouwd in het gastland waar ze verblijven**. Dat brengt evenwel geen rechten in een andere lidstaat met zich mee en de status van begunstigde van het terugtrekkingsakkoord kan dus niet worden overgedragen naar een andere lidstaat. Begunstigden met een M-kaart die in de toekomst naar een andere lidstaat verhuizen zullen daar bijgevolg de gepaste verblijfsprocedure als derdelander moeten volgen.[54]

De status van begunstigde van het terugtrekkingsakkoord brengt geen rechten in een andere lidstaat met zich mee

51 Art. 69*terdecies*, § 1 van het vreemdelingenbesluit.
52 Art. 69*duodecies*, § 7 van het vreemdelingenbesluit.
53 De M- en N-kaarten zijn echter nog niet opgenomen in de lijst met visumvrije documenten uitgegeven door lidstaten van de EU (de zogenaamde bijlage 22 bij het Schengen Handboek: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/e-library/documents/policies/borders-and-visas/schengen/docs/handbook-annex_22.pdf); News. Belgium, Brexit: wijziging wat betreft de verplichting houder te zijn van een beroepskaart, 25 maart 2021, https://news.belgium.be/nl/brexit-wijziging-wat-betreft-de-verplichting-houder-te-zijn-van-een-beroepskaart.
54 AGII, De impact van Brexit op de rechtspositie van Britten en hun familieleden, 16 december 2020.

3. Britten en hun gezinsleden die vanaf 1 januari 2021 naar België wensen te komen (als werknemer, zelfstandige of student)

Na het einde van de overgangsperiode, meer bepaald vanaf 1 januari 2021, zijn Britten onderdanen van een derde land. Britten en hun familieleden die vanaf deze datum naar België wensen te komen voor een kort of lang verblijf worden bijgevolg als derdelanders behandeld. Britten die tijdelijk in België wensen te verblijven voor zakelijke doeleinden vallen onder de bepalingen van het handelsakkoord (zie titel 3.3).

3.1. | Kort verblijf

Sinds 1 januari 2021 kunnen Britten aan de buitengrenzen van de EU niet langer gebruikmaken van de faciliteiten die aan Unieburgers worden geboden.

Het VK werd toegevoegd aan de lijst van visumvrije landen in bijlage II van de verordening 2018/1806.[55] Britten zijn bijgevolg vrijgesteld van de visumplicht en worden in het Schengengebied toegelaten voor een kort verblijf van **maximum negentig dagen per periode van 180 dagen** met louter een geldig paspoort en mits ze voldoen aan de algemene toegangsvoorwaarden van de Schengengrenscode.[56] Voor de berekening van de negentig dagen dient rekening te worden gehouden met alle verblijfsdagen in het Schengengebied, zowel deze voor persoonlijke als deze voor beroepsdoeleinden. Een belangrijke voorwaarde voor de visumvrijstelling is wederkerigheid; Unieburgers kunnen zodoende ook visumvrij naar het VK reizen voor een kort verblijf.

55 Bijlage II van de verordening (EU) 2018/1806 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 tot vaststelling van de lijst van derde landen waarvan de onderdanen bij overschrijding van de buitengrenzen in het bezit moeten zijn van een visum en de lijst van derde landen waarvan de onderdanen van die plicht zijn vrijgesteld.
56 Art. 6.1 Verordening (EU) 2016/399 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende een Uniecode voor de overschrijding van de grenzen door personen (Schengengrenscode).

Hoewel Britten geen Schengenvisum dienen aan te vragen voor een kort verblijf in het Schengengebied, zal een ETIAS-vrijstelling[57] vereist zijn vanaf 2022. In zekere zin is de ETIAS-vrijstelling vergelijkbaar met het Amerikaanse Electronic System for Travel Authorization (ESTA), dat een soortgelijk doel dient. Van zodra het ETIAS-systeem beschikbaar is, zal deze vrijstelling verplicht worden voor Britten die voor een korte periode van maximum negentig dagen per periode van honderdtachtig dagen naar het Schengengebied reizen voor toeristische of zakelijke doeleinden. De ETIAS-aanvraagprocedure is eenvoudiger dan de procedure voor een Schengenvisum, en zal volledig online verlopen.

Voor Britten zal vanaf 2022 een ETIAS-vrijstelling vereist zijn

Britse werknemers die naar België komen voor een kort verblijf (maximum negentig dagen) hebben in principe niet het recht om te werken. Vanaf 1 januari 2021 dienen zij en hun werkgever eerst een arbeidsvergunning en een arbeidskaart aan te vragen bij de bevoegde regionale autoriteiten.[58]

Voor een arbeidsvergunning/arbeidskaart afgeleverd in het kader van een kort verblijf zijn de algemene voorwaarden voor de tewerkstelling van een werknemer uit een niet-EU-land van toepassing.[59] Een aantal activiteiten en specifieke categorieën van werknemers worden evenwel onder bepaalde voorwaarden vrijgesteld tijdens een kort verblijf van maximum negentig dagen in België.[60] Bovendien dient te worden verwezen naar de impact van het handelsakkoord, dat in een vrijstelling voorziet voor bepaalde categorieën van Britse zakelijke bezoekers die specifieke activiteiten komen uitoefenen in de EU (zie titel 3.3).

Britten die na 1 januari 2021 een zelfstandige activiteit wensen uit te oefenen in België dienen in principe over een beroepskaart te beschikken.[61] De bevoegde regionale autoriteiten stellen ook hier bepaalde categorieën van vreemdelingen vrij van deze verplichting op grond van de aard van hun beroep of van enige andere door hen vast te stellen bijzondere situatie.[62] Het koninklijk besluit van 3 februari 2003 geeft een lijst weer van de categorieën van vreemdelingen die zijn vrijgesteld van de verplichting om houder te zijn van een beroepskaart voor zelfstandigen.[63] Zo moeten Britse zelfstandigen die hun hoofdverblijfplaats in het buitenland behouden en die na 1 januari 2021 zakenreizen in België ondernemen die een periode van drie opeenvolgende maanden niet overschrijden geen aanvraag voor een beroepskaart indienen.[64]

3.2. | Lang verblijf

Houders van een Brits paspoort die vanaf 1 januari 2021 in België wensen te wonen, te werken en/of te studeren voor een periode van meer dan drie maanden dienen hun verblijfsaanvraag in te dienen volgens de bestaande procedures voor derdelanders. Nieuwe gezinsleden van Britten vallen ook onder de bestaande strenge gezinsherenigingsregels voor derdelanders. Hierop bestaat evenwel een belangrijke uitzondering: de regels voor gezinshereniging met een EU-burger blijven van toepassing op bepaalde familieleden van Britten die onder het terugtrekkingsakkoord vallen en met wie al een familieband bestond vóór 1 januari 2021; alsook voor kinderen van deze Britten die geboren of geadopteerd worden vanaf 1 januari 2021 (zie titel 2.1).

57 ETIAS staat voor "European Travel Information and Authorisation System". Eens in werking wordt het een volledig geautomatiseerd IT-systeem dat is opgezet om na te gaan welke veiligheidsrisico's uitgaan van bezoekers die visumvrij naar de Schengenzone reizen. Niet-EU-onderdanen die geen visum nodig hebben om naar de Schengenzone te reizen zullen voor hun reis via het ETIAS-systeem een reisvergunning moeten aanvragen. De via ETIAS verzamelde informatie zal het mogelijk maken om potentiële risico's op het gebied van veiligheid, onregelmatige migratie of hoge epidemische risico's vooraf te verifiëren.

58 Art. 4 van de Wet van 13 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers.

59 Zo zullen in principe een arbeidsmarktonderzoek, een arbeidsovereenkomst en andere documenten die van toepassing zijn afhankelijk van de categorie van buitenlandse werknemer en volgens de in de verschillende regio's geldende regelgeving vereist zijn.

60 Deze vrijstellingen verschillen van regio tot regio. Een voorbeeld van een vrijstelling is het bijwonen van vergaderingen in beperkte kring (voor maximum zestig dagen per kalenderjaar en met een maximum van twintig opeenvolgende kalenderdagen per vergadering).

61 Art. 1, 1e alinea Wet van 19 februari 1965 betreffende de uitoefening van de zelfstandige beroepsactiviteiten der vreemdelingen.

62 Art. 2 Wet van 19 februari 1965 betreffende de uitoefening van de zelfstandige beroepsactiviteiten der vreemdelingen.

63 Koninklijk besluit van 3 februari 2003 tot vrijstelling van bepaalde categorieën van vreemdelingen van de verplichting houder te zijn van een beroepskaart voor de uitoefening van een zelfstandige beroepsactiviteit (hierna KB vrijstellingen beroepskaart).

64 Art. 1, 6° koninklijk besluit vrijstellingen beroepskaart. Onder zakenreizen dient te worden verstaan: de verplaatsingen gedaan in België, voor eigen rekening of voor rekening van hun vennootschap en die geen hoofdverblijfplaats hebben in België met als doel:
- professionele partners te bezoeken;
- professionele contacten te onderzoeken en te ontwikkelen;
- te onderhandelen over contracten en die af te sluiten;
- deel te nemen aan salons, beurzen en tentoonstellingen om er hun producten voor te stellen en te verkopen;
- deel te nemen aan de raden van bestuur of algemene vergaderingen van vennootschappen.

3.3. | Handels- en samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en het VK: Bijzondere regimes in geval van tijdelijk verblijf voor zakelijke doeleinden

Zoals gesteld, kwam op 1 januari 2021 voor Britten een einde aan het vrij verkeer van personen. Bijgevolg zijn ze in principe onderworpen aan de regels die gelden voor derdelanders (zie titel 3). Het handelsakkoord tussen de EU en het VK bevat evenwel enkele gunstige(re) bepalingen betreffende de binnenkomst en het tijdelijke verblijf van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden, weliswaar beperkt tot bepaalde categorieën personen en bepaalde activiteiten: zakelijke bezoekers voor een kort verblijf, zakelijke bezoekers voor vestigingsdoeleinden, dienstverleners op contractbasis, beoefenaars van een vrij beroep, en binnen een onderneming overgeplaatste personen.[65]

Het handelsakkoord faciliteert het tijdelijke verblijf voor zakelijke doeleinden

Zakelijke bezoekers voor een kort verblijf[66] en **zakelijke bezoekers voor vestigingsdoeleinden**[67] zijn vrijgesteld van een arbeidskaart voor zover zij voldoen aan de definitie, zij activiteiten komen uitvoeren die zijn opgenomen in de bijlage bij het handelsakkoord,[68] en de lidstaat in kwestie geen reserves hieromtrent heeft laten opnemen. België heeft geen enkele reserve opgenomen wat deze twee categorieën betreft. De **drie Belgische gewesten** hebben bovendien aangekondigd dat zij de directe werking aanvaarden van deze bepalingen.[69] Aangezien de bijlage bij het handelsakkoord een aantal toegelaten activiteiten bevat die niet terug te vinden zijn in de regionale wetgevingen met betrekking tot vrijstellingen van een arbeidskaart en bovendien toegelaten zijn voor een ruimere periode (negentig dagen in een periode van zes maanden)[70] creëert dat extra mogelijkheden voor Britse zakelijke bezoekers.[71]

Voor **dienstverleners op contractbasis** en **beoefenaars van een vrij beroep**[72] kan wel nog een arbeidsvergunning[73] worden geëist. Voor de in de bijlage opgenomen sectoren en binnen de daarin opgenomen beperkingen,[74] hebben de autoriteiten van het gastland evenwel geen beoordelingsruimte om deze te weigeren.[75] Wat de beoefenaars van een vrij beroep en de dienstverleners op contractbasis betreft, heeft het **Brussels Hoofdstedelijk Gewest** aangekondigd dat voor zover het handelsakkoord bepaalt dat in uitzonderlijke gevallen gunstigere voorwaarden van toepassing zijn voor Britse onderdanen, deze in het kader van de bestaande procedures (toelating tot arbeid of beroepskaart) zullen worden toegepast.[76]

Voor **beoefenaars van een vrij beroep** heeft België als beperking de vereiste van "onderzoek naar de economische behoefte" ingesteld voor vrijwel alle sectoren[77] waarvoor de EU een engagement is aangegaan[78]. Het is nog niet duidelijk hoe dat "onderzoek naar de economische behoefte" zal worden ingevuld.[79]

65 Deel Twee, Rubriek Een, Titel II, Hoofdstuk 4: Binnenkomst en tijdelijk verblijf van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden.
66 Artikel SERVIN 4.3 van het handelsakkoord.
67 Artikel SERVIN 4.2 van het handelsakkoord.
68 Bijlage SERVIN-3 van het handelsakkoord.
69 Brussel: https://economie-werk.brussels/vergunning-britse-werknemers; Vlaanderen: https://www.vlaanderen.be/als-buitenlander-in-vlaanderen-werken/britse-arbeidskrachten-in-het-vlaams-gewest#ksdu-2; Wallonië: https://emploi.wallonie.be/home/travailleurs-etrangers/permis-de-travail/brexit.html.
70 Er dient te worden opgemerkt dat de periode van negentig dagen op een periode van zes maanden niet per lidstaat geldt, maar over heel het EU-grondgebied.
71 Zo mogen Britse zakelijke bezoekers bijvoorbeeld op basis van het handelsakkoord in de EU voor negentig dagen per periode van zes maanden marketingonderzoek verrichten of aan onderzoek en ontwerp doen zonder arbeidsvergunning, terwijl dat in het algemeen wel vereist is voor zakelijke bezoekers uit derde landen die deze activiteit willen uitoefenen in België voor eenzelfde periode. Ook toerismepersoneel en vertalers en tolken worden vrijgesteld. Voor een overzicht zie: Fragomen, *UK National Business Visitors Granted Broader Business Activity Rights*, 17 februari 2021, https://www.fragomen.com/insights/alerts/uk-national-business-visitors-granted-broader-business-activity-rights?mkt_tok=eyJpIjoiTXpJeFpUWmlPVGt6TXpGbSIsInQiOiJvTTBsSkJPRWM0V1FKdFdua2dOaTQrdVIyUHYzc1R0UGQ4dEN1anFnMmFlMERSaU42NWtPVzNXYWVUd0w0aHBBSlBbHcxNCs1VGM3MGRSYWxtWnJ1XC9EZkZUNmNVU3YyWEFMeTNIRE5XQ0lkbHRUcGVreWxWVjg0S1dpTENFSzkifQ%3D%3D.
72 Artikel SERVIN 4.4 van het handelsakkoord. "Beoefenaars van een vrij beroep" is de officiële Nederlandstalige term gebruikt in de vertaling van het handelsakkoord. De Engelse term "*independent professionals*" maakt beter duidelijk dat het om allerlei soorten zelfstandigen gaat.
73 In België arbeidsvergunning/arbeidskaart, gecombineerde vergunning of beroepskaart.
74 Bijlage SERVIN-4 van het handelsakkoord.
75 Zie artikel SERVIN 1.1, lid 3, en artikel SERVIN 4.1, leden 2 en 3.
76 Brussel: https://economie-werk.brussels/vergunning-britse-werknemers. De overige regio's hebben nog geen duidelijk standpunt ingenomen. Aangezien zowel Vlaanderen als Wallonië de directe werking van de bepalingen rond zakelijke bezoekers voor een kort verblijf (en vestigingsdoeleinden) aanvaardt, lijkt het logisch dat zij dezelfde positie innemen met betrekking tot de overige bepalingen.
77 Onder meer voor de telecommunicatie- en managementadviessector. Zie Annex SERVIN-4, § 12 van het handelsakkoord voor de volledige lijst.
78 Voor een heel aantal sectoren is de EU voor beoefenaars van een vrij beroep geen engagement aangegaan.
79 Annex SERVIN-4 para 6 bepaalt: "In de sectoren waar onderzoek naar de economische behoefte wordt uitgevoerd, zijn de belangrijkste criteria de beoordeling van: (…) b) voor de Unie: de relevante marktsituatie in de lidstaat van de Europese Unie of de regio waar de dienst zal worden verleend, onder meer met betrekking tot het aantal dienstverleners die op het moment van de beoordeling reeds een dienst verlenen, en de gevolgen voor die dienstverleners."

Voor **dienstverleners op contractbasis** heeft België voor een aantal sectoren geen engagement opgenomen. Voor de overige sectoren[80] heeft België evenwel quasi geen beperkingen aangegeven.[81] Dienstverleners in de sectoren opgenomen in de bijlage moeten toegang krijgen volgens de voorwaarden van artikel SERVIN 4.4, met name de vereiste anciënniteit[82] en beroepservaring en kwalificaties[83] en dat voor maximaal twaalf maanden.[84] Van alle categorieën van tijdelijk verblijf die onder het handelsakkoord vallen, is de nationale wetgeving van de lidstaten het meest in overeenstemming met de verbintenissen die de EU via deze overeenkomst met het VK is aangegaan voor **binnen een onderneming overgeplaatste personen**.[85] Dat is te danken aan de omzetting van de ICT-richtlijn 2014/66/EU, die de bepalingen voor overplaatsingen binnen een onderneming van leidinggevenden, specialisten en stagiair-werknemers van handelsovereenkomsten getrouw volgt.[86] In België is de volledige omzetting van de ICT-richtlijn wel nog hangende.[87]

80 Onder meer voor de telecommunicatie- en belastingadviessector. Zie Annex SERVIN-4, § 12 van het handelsakkoord voor de volledige lijst.

81 De enige beperkingen zijn onderzoeken naar de economische behoefte vereist voor toeristische gidsen en een gastovereenkomst met een erkende organisatie uit de sector onderzoek en ontwikkeling.

82 Gedurende een periode van ten minste één jaar onmiddellijk voorafgaand aan de datum van hun aanvraag voor toegang en tijdelijk verblijf dezelfde soort diensten als werknemers van de rechtspersoon hebben aangeboden.

83 Ten minste drie jaar beroepservaring bezitten die na het bereiken van de meerderjarigheid is opgedaan in de sector waarop het contract betrekking heeft, een universitaire graad of een kwalificatie waaruit kennis van een gelijkwaardig niveau blijkt, alsmede de beroepskwalificaties die wettelijk vereist zijn om die activiteit in de andere Partij uit te oefenen.

84 Art. SERVIN 4.4.4 van het handelsakkoord.

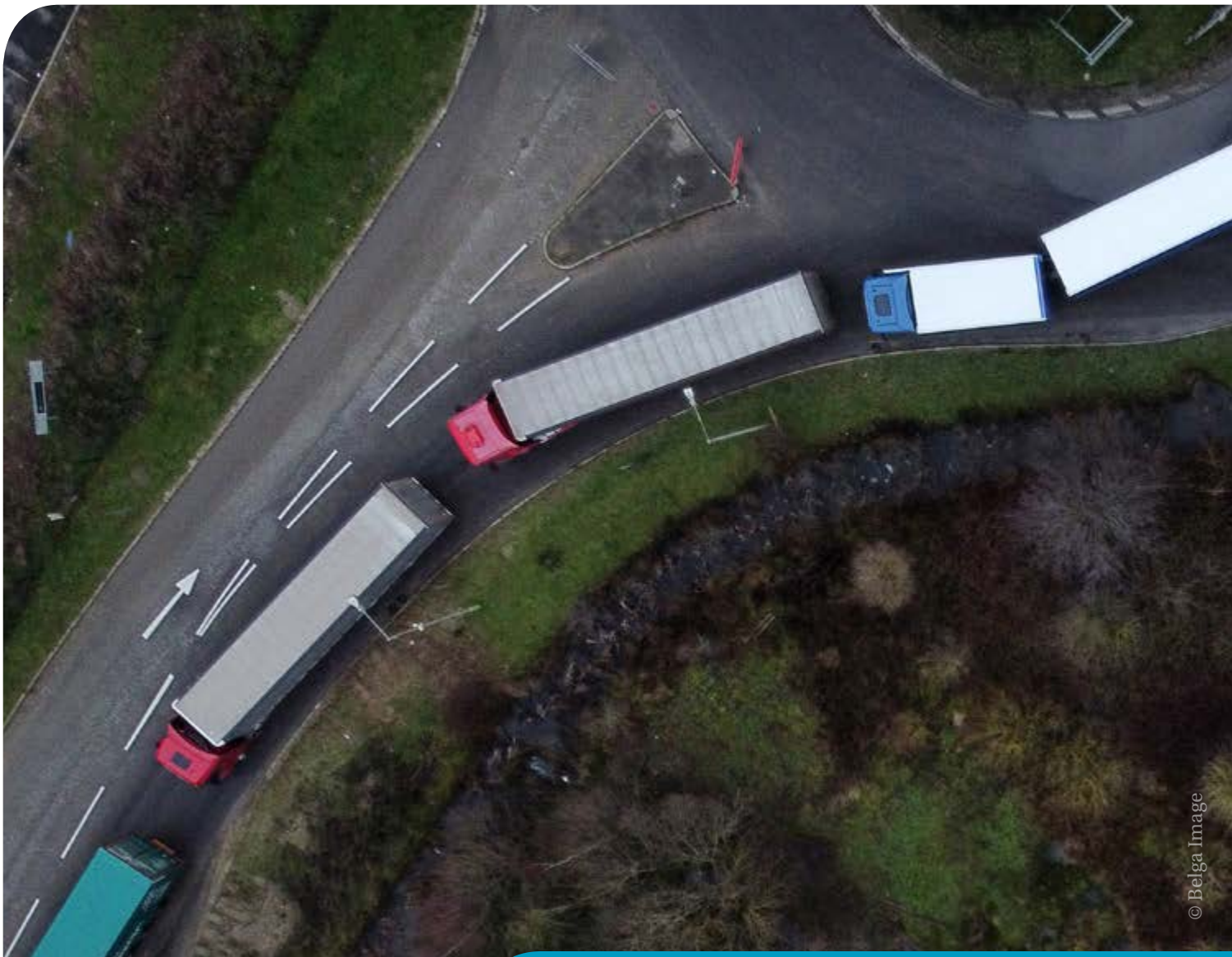
85 Art. SERVIN 4.2.1 a) van het handelsakkoord.

86 De ICT Richtlijn 2014/66/EU is geïnspireerd op de bepalingen voorzien in Mode 4, van het GATS Handelsakkoord ("General Agreement on Trade in Services").

87 Er is nog een koninklijk besluit nodig om de uitreiking van specifieke ICT-vergunningen mogelijk te maken. In Brussel en Vlaanderen worden wel al aanvragen voor ICT-vergunningen verwerkt, wat in de praktijk tot gevolg heeft dat er 'gewone' gecombineerde vergunningen (maar geen specifieke ICT-vergunningen) worden uitgereikt aan buitenlandse onderdanen die aan de voorwaarden voldoen. Zie Myria, *Migratie in cijfers en in rechten 2020, Katern Economische migratie, vrij ve*rkeer en studenten, 2020, p. 17.

Nota's

Nota's

© Belga Image

Myria
Koningsstraat 138 • 1000 Brussel
T +32 (0)2 212 30 00
myria@myria.be

Myria, het Federaal Migratiecentrum, is een onafhankelijke openbare instelling. Het analyseert migratie, verdedigt de rechten van vreemdelingen en strijdt tegen mensenhandel en mensensmokkel. Myria komt op voor een overheidsbeleid dat steunt op feitenkennis en respect voor de mensenrechten.

Het verslag *Migratie in cijfers en in rechten* informeert elk jaar over de actualiteit van de migratiestromen en het eerbiedigen van de grondrechten van vreemdelingen.

www.myria.be
@MyriaBe
www.facebook.com/MyriaBe
www.linkedin.com/company/myria-federal-migration-centre

MYRIA
Federaal Migratiecentrum

V.U.: Koen Dewulf, Directeur van Myria - Koningsstraat 138 - B-1000 Brussel - www.myria.be - myria@myria.be - December 2021